

ЗАКОН

О РУДАРСТВУ И ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се мере и активности минералне политике и начин њеног остваривања, услови и начин извођења геолошких истраживања минералних и других геолошких ресурса, истраживања геолошке средине, као и геолошка истраживања ради просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и санације терена, начин класификације ресурса и резерви минералних сировина и подземних вода, експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, изградња, коришћење и одржавање рударских објеката, постројења, машина и уређаја, извођење рударских радова, управљање рударским отпадом, поступци санације и рекултивације напуштених рударских објеката, као и надзор над спровођењем овог закона.

Члан 2.

Образује се Геолошки завод Србије, као посебна организација, са својством правног лица.

2. Појмови

Члан 3.

Појмови употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) геолошка средина је део земљине коре који чине: земљиште са зонама аерације и минералног прихрањивања биљака, стене, површинске и подземне воде, минерални и други геолошки ресурси;

2) геолошки ресурси обухватају: простор са својим геолошким, амбијенталним и другим карактеристикама, минералне ресурсе, ресурсе подземних вода и геотермалне ресурсе;

3) минерални ресурси су необновљиви геолошки ресурси у таквом облику и са таквим квалитетом и количином да постоје рационални изгледи за њихову могућу економичну експлоатацију, али су у време извештавања неексплоатабилни. Минерални ресурси обухватају: ресурсе фосилних горива, металичне и неметаличне минералне ресурсе. Минерални ресурси су према растућој геолошкој проучености и поузданости издвојени у класе: претпостављени, индицирани и измерени;

4) ресурси подземних вода су обновљиви геолошки ресурси који обухватају све врсте подземних вода (питке, минералне и термалне) без обзира на њихов квалитет и температуру;

5) геотермални ресурси представљају скуп обновљивих геолошких ресурса који обухвата подземне воде и топлоту стенских маса из којих је могуће издвајање топлотне енергије;

6) техногени минерални ресурси представљају део минералних ресурса насталих у процесу експлоатације, припреме и прераде примарних

минералних сировина, као и секундарних концентрација, а налазе се у рудничким и флотацијским одлагалиштима, пепелиштима, депонијама металуршке шљаке и другим депонијама;

7) минералне сировине су концентрације минералних материја, органског и неорганског порекла, које се при одређеном степену развоја технике и технологије, могу економично користити, било у природном стању или након одговарајуће прераде. Обухватају све врсте угља и угљних глинаца (шкриљаца), угљоводонике у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и остале природне гасове, радиоактивне минералне сировине, металичне минералне сировине, укључујући племените и ретке метале, неметаличне минералне сировине, укључујући и сировине за добијање грађевинског материјала, драго и полудраго камење, све врсте соли и соних вода, подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине и геотермална енергија, подземне воде везане за рударску технологију и гасови који се са њима јављају и техногене минералне сировине;

8) резерве минералних сировина представљају геолошки утврђене количине минералних ресурса, у неком лежишту за које је доказано да се при одређеним техничким, технолошким, економским и еколошким условима могу експлоатисати, а које су према растућој геолошкој проучености и поузданости издвојене у класе: вероватне и доказане;

9) геолошка истраживања су комплексан процес и низ активности који обухватају примену одговарајућих метода и техничких средстава који се изводи са циљем да се упознају развој, састав и грађа земљине коре, пронађу, испитају и геолошко-економски оцене минерални и други геолошки ресурси, истраже и утврде резерве минералних сировина и могућност њихове експлоатације, утврде и оцене геолошке, инжењерско-геолошке и хидрогеолошке одлике терена који се истражује, посебно са аспекта просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње објеката, као и утврде и елиминишу штетни утицаји геолошких и техногених процеса на геолошку и животну средину и културна добра и добра која уживају претходну заштиту;

10) геолошки истражни радови су све врсте теренских, лабораторијских и кабинетских истраживања и испитивања која се изводе у циљу проналажења и истраживања минералних и других геолошких ресурса и резерви минералних сировина и подземних вода, као и истраживања геолошке средине. Геолошки истражни радови су: геолошко картирање и реамбулација терена, геофизичка и геохемијска истраживања, истражни раскопи, геолошко истражно бушење, опробавање, лабораторијска и технолошка испитивања, рударски истражни и други радови који се изводе у процесу истраживања геолошких ресурса;

11) рекогносцирање (иницијално геолошко истраживање) је скуп активности чији је циљ идентификовање простора са повишеним учешћем минералних ресурса. Заснива се на резултатима регионалних геолошких, геофизичких и геохемијских проучавања, прогнозно-металогенетским (односно минерагенетским) анализама, регионалном геолошком картирању и даљинској детекцији, прелиминарним теренским истраживањима изданака и изданих, као и на геолошким претпоставкама заснованим на екстраполацији и аналогијама;

12) проспекција је скуп истраживачких активности и поступака које се изводе са циљем да се пронађу минералне појаве и/или лежишта минералних сировина подземних вода и геотермалних ресурса, као и ради добијања прелиминарних података о најважнијим геолошко-економским својствима пронађених минералних појава и/или лежишта;

13) претходна (генерална) истраживања обухватају геолошке истражне радове који се изводе ради добијања података о: положају, геолошкој грађи и генези лежишта минералних и других геолошких ресурса, количинама и квалитету минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса, општим технолошким карактеристикама минералне сировине, могућностима њене прераде и рударско-геолошким условима њихове експлоатације. На основу резултата претходних (генералних) геолошких истраживања врши се превођење индицираних минералних ресурса у вероватне резерве минералних сировина;

14) детаљна геолошка истраживања обухватају истраживања која се изводе ради добијања поузданих података о: положају, геолошкој грађи и генези лежишта минералних сировина, количинама и квалитету минералних сировина у истраженим лежиштима минералних ресурса, њеним технолошким карактеристикама, као и могућностима њене прераде и општим рударско-геолошким условима њихове експлоатације. Детаљна геолошка истраживања се изводе и ради утврђивања квантитативних и квалитативних карактеристика налазишта подземних вода и геотермалних ресурса; њима се утврђују хидродинамички, геотермални и други геолошки услови коришћења хидрогеолошких и геотермалних ресурса, као и утврђују геолошке карактеристике терена за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, градње објеката, санације;

15) јаловина је отпадно, чврсто тело, које је потребно изместити да би се обављала експлоатација корисне минералне сировине;

16) одлагалиште је простор предвиђен за гомилање или слагање рударског отпада, у чврстом или течном стању, или у облику раствора и суспензија;

17) годишњи извештај о резултатима геолошких истраживања је документ о врстама, обиму и резултатима извршених геолошких истражних радова. Односи се на период геолошких истраживања, који без прекида траје 12 месеци, а почиње од дана добијања одобрења за истраживање;

18) завршни извештај о резултатима геолошких истраживања је документ синтезног карактера о свим врстама, обиму и резултатима извршених геолошких радова у одобреном истражном року;

19) елаборат о ресурсима и резервама минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса је документ о резултатима геолошких истраживања одређеног лежишта минералних сировина или подземних вода и геотермалних ресурса, количинама и квалитету истражених сировина или ресурса, њиховој класификацији, техничким могућностима и условима експлоатације, као и о очекиваним економским ефектима;

20) истражни простор је део геолошке средине у оквиру које се изводе геолошка истраживања. Истражни простор је на топографској карти одговарајуће размере одређен координатама у државном координатном систему и омеђен линијама затвореног полигона, а простире се до пројектоване дубине истраживања;

21) носилац истраживања је привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник којем је одобрено извођење геолошких истраживања минералних и других геолошких ресурса од стране надлежног органа;

22) носилац експлоатације је привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник којем је одобрена експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса од стране надлежног органа;

23) експлоатацијом резерви минералних сировина сматра се извођење рударских радова на припреми, отварању, разради, откопавању, транспорту, одлагању, одводњавању, проветравању и припреми минералних сировина као и извођење других рударских радова у земљи и на њеној површини. Експлоатацијом минералних сировина сматра се и извођење радова у експлоатацији нафте и земних гасова и радови на сепарацији нафте и гаса, припреми нафте и гаса за транспорт и ускладиштење, издвајање природних течних гасова (етан, пропан, бутан и природни газолин) у дегазолинажама и сличним постројењима на експлоатационом пољу, као и транспорт ових сировина сабирним нафтоводима и гасоводима када су у технолошкој вези са експлоатационим пољима;

24) експлоатацијом геотермалних ресурса сматра се извођење рударских радова на припреми, бушењу, експлоатацији и коришћењу геотермалних ресурса;

25) површинском експлоатацијом сматрају се методе извођења рударских радова на припреми, отварању, откопавању, транспорту, одлагању, одводњавању и рекултивацији на површинским коповима и одлагалиштима, уз придржавање мера безбедности и здравља на раду и мера заштите животне средине;

26) подземном експлоатацијом сматрају се методе извођења рударских радова на отварању, разради, припреми, откопавању, бушењу и мињању, изради подземних просторија, транспорту, извозу, проветравању у подземним просторијама и на откопима, одводњавању уз придржавање мера безбедности и здравља на раду и мера заштите радне и животне средине;

27) подводном експлоатацијом сматрају се методе извођења рударских радова на припреми, отварању, откопавању, транспорту, одлагању, одводњавању и рекултивацији на површинским коповима под водом и припадајућим одлагалиштима, уз придржавање мера безбедности и здравља на раду и мера заштите радне и животне средине;

28) експлоатационом бушотином се сматрају рударски објекти у којима се изводе рударски радови при експлоатацији течних и гасовитих минералних сировина и геотермалних ресурса;

29) припремом минералних сировина сматрају се сви процеси: уситњавања минералних сировина (дробљење, просејавање, млевење, класирање), концентрације и/или сепарације корисних минерала од јаловине (ручно или аутоматско одабирање, гравитацијска, флотацијска, магнетска и електростатичка концентрација, лужење минералних сировина и ископина и даље припремање раствора у циљу концентрације корисних компоненти), одводњавање производа концентрације односно сепарације (згушњавање, филтрирање и сушење). Под припремом минералних сировина сматрају се и сви процеси хидротранспорта пулпе, пепела и/или концентрата и окрупњавања минералних сировина и концентрата (пелетизација и брикетирање), сепарације песка, шљунка и камена, као и процеси примарне припреме украсног и другог камена;

30) рударским радовима сматрају се радови: на изради бушотина; у бушотинама и на изради хоризонталних, косих и вертикалних јамских просторија; на реконструкцији рударских објеката, постројења и уређаја; на припреми, отварању и експлоатацији лежишта; на одлагању јаловог материјала и депоновању корисних минералних сировина; на одлагалишту флотацијске јаловине и сви радови на експлоатационом пољу који су у функцији експлоатације и припреме минералних сировина; као и радови који се изводе на

основу рударских пројеката и других пројеката који су саставни део рударских пројеката и рударски радови који се обављају у циљу истраживања минералних сировина;

31) рударским објектима, постројењима и уређајима, сматрају се објекти, постројења, машине и уређаји који су у функцији истраживања, експлоатације, транспорта минералних сировина и других геолошких ресурса и то: објекти и постројења у саставу рудника који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатације и припреме минералних сировина и одлагање јаловине, шљаке, пепела и минералних сировина на депонијама за хомогенизацију; машине и уређаји намењени свим фазама технолошких процеса подземне и површинске експлоатације минералних сировина и припреми минералних сировина; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса откопавања чврстих минералних сировина кроз бушотине; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса откопавања минералних сировина под водом; машине и уређаји намењени свим фазама технолошког процеса гасификације угља непосредно у ложишту; објекти, постројења и уређаји за заштиту рудника од подземних и површинских вода; објекти, постројења и уређаји на нафтним и гасним пољима који су непосредно везани за технолошки процес истраживања, експлоатацију, сепарацију, припрему и транспорт нафте, гаса и подземних вода; објекти за подземно складиштење природног гаса и сирове нафте, као и других материја на експлоатационом пољу; објекти изграђени ван експлоатационог поља по рударском пројекту; објекти, постројења и уређаји који чине целину са електричном мрежом рудника; главни и помоћни магацини експлозива и експлозивних средстава на експлоатационом пољу; објекти, постројења и уређаји за експлоатацију геотермалних ресурса или других минералних сировина цевним системом и бушотинама и објекти и постројења који служе за сепарацију песка, шљунка и камена;

32) експлоатационо поље обухвата простор у коме се налазе резерве минералних сировина и геотермалних ресурса, као и простор предвиђен за смештај јаловишта и другог рударског отпада, за изградњу објеката припреме минералних сировина, за изградњу објеката одржавања, водозахвата и других објеката, а ограничено је одговарајућим полигоним линијама на површини терена и простире се до пројектоване дубине експлоатације;

33) заштитни простор око експлоатационог поља је простор у коме експлоатација није планирана нити се изводи, већ представља простор који раздваја експлоатациона поља и омогућава да, у једном тренутку времена, носилац одобрења за експлоатацију за исти простор може тражити истражно право уколико постоје индикације да се ресурси минералних сировина налазе и ван постојећих граница експлоатационог поља;

34) рударским радовима ван експлоатационог поља сматрају се радови на изради тунела, галерија и других подземних просторија, складишта за CO₂, насипа, усека, депонија, одлагалишта, система за транспорт минералне сировине и производа као и материја за депоновање и одлагање, одводних канала и других грађевинских објеката рударским методама рада на површини и/или испод земље ван граница експлоатационог поља или када су у технолошкој вези са експлоатационим пољем;

35) рударски отпад је отпад настао од екстрактивне индустрије, односно отпад настао приликом геолошких истраживања, експлоатације, припреме и складиштења минералних сировина, као и отпад добијен у процесу припреме руде који подразумева механички, физички, биолошки, топлотни или хемијски поступак, (измена димензија, сепарација и изулуживање, прерада

раније одбаченог отпада), искључујући топљење, термо процесе производње (осим печења кречњака) и металуршке процесе;

36) мерачка књига је традиционални назив за тематски архивирану документацију са садржајем о извршеним задацима из области рударских мерења, подацима мерења, обради резултата мерења и графичким приказима у аналогном и дигиталном облику;

37) компетентно лице је физичко лице које оцењује извештаје о резултатима геолошких истраживања и елаборате о ресурсима и резервама минералних сировина и подземних вода, као и геотермалних ресурса.

3. Услови и општи интерес

Члан 4.

Минерални ресурси, ресурси подземних вода, геотермални ресурси, као и други геолошки ресурси су природно добро у државној својини и могу се користити под условима и на начин утврђен овим законом.

За вршење примењених геолошких истраживања и за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса, плаћа се накнада, у складу са овим законом.

Члан 5.

Геолошка истраживања, експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, коришћење и одржавање рударских објеката, врши се на начин којим се обезбеђује оптимално геолошко, техничко и економско искоришћење лежишта минералних сировина, безбедност људи, објеката и имовине, а у складу са савременим стручним достигнућима и технологијама, прописима који се односе на ту врсту објеката и радова и прописима којима су утврђени услови у погледу безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и експлозије и заштите животне средине и заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Члан 6.

На подручју које представља заштићени простор природе, целину од културно-историјског и градитељског значаја, туристичко-рекреативну целину, извориште од посебног значаја за регионално снабдевање водом и други заштићени простор, извођење геолошких истраживања и експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, може се одобрити само под условима, које у складу са посебним законом издају надлежни органи и организације за издавање услова за уређење простора, заштите природе и животне средине, културног наслеђа и други органи и организације надлежни за одговарајућу област која се односи на заштићени простор.

Члан 7.

Носилац истраживања и носилац експлоатације не може бити привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, који има дуговања по основу: јавних давања у вези ранијих истраживања или експлоатације, незаконитог истраживања, односно незаконите експлоатације, као и ако има неиспуњене обавезе у вези санације и заштите животне средине и културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Члан 8.

Привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник који врши геолошка истраживања и/или експлоатацију минералних сировина без потребних одобрења, дужно је надокнадити штету власнику за заузето земљиште, а Републици Србији вредност минералне сировине и извршити санацију и рекултивацију земљишта на којем је обављало истраживање и/или рекултивацију минералне сировине.

Члан 9.

Одобрење за примењена геолошка истраживања и одобрење за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, може се пренети на друго привредно друштво, односно друго правно лице и предузетника, у складу са условима прописаним овим законом и подзаконским прописима донесеним на основу овога закона, уз сагласност органа који издаје одобрења.

Преносом одобрења из става 1. овог члана на привредно друштво, односно друго правно лице и предузетника, преносе се и сва права и обавезе по основу одобрења за геолошка истраживања на одобреном истражном простору, односно одобрења за експлоатацију на одобреном експлоатационом пољу.

Министар надлежан за послове рударства и геолошких истраживања (у даљем тексту: Министар), ближе уређује услове и начин преноса одобрења из става 1. овог члана.

Члан 10.

Одобрење за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, издато правном лицу чија се имовина која служи за експлоатацију продаје у поступку приватизације, може се пренети на купца те имовине уговором, који закључују продавац имовине, купац имовине, Министарство и Агенција за приватизацију.

На уговор из става 1. овог члана претходну сагласност даје Влада, на предлог министарства надлежног за послове рударства и геолошких истраживања (у даљем тексту: Министарство).

Уговор из става 1. овог члана закључен без сагласности Владе ништав је.

Обавезни елементи уговора из става 1. овог члана су одредбе о инвестиционом улагању купца имовине и његовим обавезама по основу социјалног програма.

II. МИНЕРАЛНА ПОЛИТИКА И ПЛАН РАЗВОЈА РУДАРСКЕ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ

1. Минерална политика

Члан 11.

Минерална политика обухвата мере и активности које се предузимају ради остварења стратешких дугорочних циљева у области геолошких истраживања и експлоатације резерви свих врста минералних сировина и геотермалних ресурса, и то нарочито ради:

1) сигурног снабдевања индустријских капацитета (термоелектрана, топлана, рафинерија, топионица, фабрика цемента и креча итд.) и тржишта Републике Србије свим врстама минералних сировина;

2) примене најбољих савремених технологија при изградњи рударске инфраструктуре и рударских објеката у циљу безбедности објеката и безбедности и здравља на раду;

3) усклађивања и примене европских директива из области рударства и геолошких истраживања, а нарочито у области заштите радне и животне средине;

4) промоције инвестиција и одрживог развоја рударске индустрије Републике Србије;

5) стварања транспарентних и стабилних услова за инвестиције у рударству и геолошка истраживања;

6) децентрализације у планирању и спровођењу развојних пројеката геолошких истраживања и рударства.

Минерална политика ближе се разрађује и спроводи реализацијом Стратегије управљања минералним ресурсима Републике Србије.

2. Стратегија управљања минералним ресурсима Републике Србије

Члан 12.

Стратегијом управљања минералним ресурсима Републике Србије (у даљем тексту: Стратегија), одређују се дугорочни циљеви развоја рударства и геолошких истраживања енергетских, металичних, неметаличних и техногених минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса.

Стратегијом се одређује пројекција потреба за свим врстама минералних сировина, развој сектора рударства и геолошких истраживања, као и пројекција увоза и извоза свих врста минералних сировина у Републици Србији, уз уважавање економских, еколошких и социјалних аспеката.

Стратегију доноси Народна скупштина, на предлог Владе за период од најмање 10 година.

Влада прати реализацију Стратегије и по потреби покреће њено усклађивање за реалним потребама за минералним сировинама.

Члан 13.

Влада доноси план и програме остваривања Стратегије, на предлог Министарства.

Планом и програмима се утврђују услови, начин и динамика остварења Стратегије у домену основних и других геолошких истраживања, сигурног и поузданог снабдевања термоелектрана домаћим угљем, супституције увоза минералних сировина подизањем домаћих рударских капацитета, повећања производње металичних и неметаличних минералних сировина, повећања производње течних и гасовитих минералних сировина, промоције и одрживог развоја рударства и геологије, подстицајних мера за изградњу виших фаза припреме и прераде минералних сировина, подстицајних мера за извоз финалних производа насталих коришћењем домаћих сировина, санације и рекултивације напуштених рударских објеката, примене старих рударских објеката за посебне намене, као и других аспеката од важности за спровођење Стратегије.

План се доноси за период остваривања Стратегије.

Програмима се одређује и обавеза израде одређених просторних планова подручја посебне намене за поједине рударске басене и лежишта минералних сировина који су од изузетног значаја за свеобухватни развој Републике Србије.

Програми се доносе за период од најмање две до десет година.

Надлежни орган аутономне покрајине предлаже део програма на својој територији у складу са планом развоја аутономне покрајине и Републике Србије.

III. ГЕОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ

Члан 14.

Геолошки завод Србије (у даљем тексту: Завод), обавља основна геолошка истраживања утврђена дугорочним програмом развоја основних геолошких истраживања, односно годишњим програмом извођења основних геолошких истраживања.

Завод обавља и друге послове од интереса за државу, као што су: израда и штампање геолошких карата размере 1:25.000 и ситније размере; израда специјалистичких геолошких (минерагенетских, геофизичких, геохемијских, инжењерскогеолошких, хидрогеолошких, структурно-тектонских, геоеколошких и других) карата; утврђивање и издавање геолошких услова и израда комплексних геолошких подлога за потребе планирања, пројектовања, изградњу објеката или давања концесија; прикупљање, ажурирање и чување података од значаја за Геолошки информациони систем.

Завод може да обавља и послове геолошких истраживања у иностранству.

Средства за оснивање и рад завода обезбеђују се из буџета Републике Србије и других извора у складу са законом.

Надзор над радом Завода и извођењем геолошких истраживања из ст. 1. и 2. овог члана врши министарство надлежно за послове заштите животне средине.

Члан 15.

Завод једном годишње подноси Влади извештај о раду, са предлогом активности за наредну календарску годину.

IV. ГЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

1. Врсте геолошких истраживања

Члан 16.

Геолошка истраживања у смислу овог закона су основна и примењена.

Основна и примењена геолошка истраживања изводе се према пројекту геолошких истраживања, у складу са савременим научним достигнућима и технологијама, прописима, који се односе на ту врсту истраживања, као и прописима којима су утврђени захтеви у погледу безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и експлозије и заштите животне средине и културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

2. Основна геолошка истраживања

Члан 17.

Основним геолошким истраживањима, у смислу овог закона, сматрају се истраживања која се изводе у циљу: проучавања развоја, састава и грађе земљине коре; проналажења минералних ресурса, ресурса подземних вода и геотермалних ресурса и њихових иницијалних проучавања; вредновања укупних потенцијала геолошке средине као простора за потребе просторног и урбанистичког планирања и утврђивања подобности за изградњу објеката; утврђивања и елиминације штетних утицаја природних и техногених процеса на геолошку и животну средину.

Основна геолошка истраживања су послови од јавног интереса и финансирају се из буџета Републике Србије.

Аутономна покрајина врши и финансира основна геолошка истраживања на територији аутономне покрајине.

Послове из става 1. овог члана аутономна покрајина врши као поверене.

Члан 18.

Основна геолошка истраживања обухватају израду: основних, прегледних и специјалистичких геолошких карата размере 1:25.000 и ситније размере (изузетно за подручја посебне намене и размере 1:10.000); студија потенцијалности геолошких средина у погледу присуства минералних и других геолошких ресурса; подобности геолошке средине за потребе планирања, пројектовања и грађења; као и студија за потребе заштите животне средине; очувања геодиверзитета и заштите објеката геонаслеђа и слично.

Основна геолошка истраживања се изводе за потребе просторног планирања и израде генералних урбанистичких планова, утврђивања и вредновања укупних геолошких потенцијала одређеног подручја, утврђивања намене и подобности геолошке средине као простора за градњу објеката.

Израда геолошких карата из става 1. овог члана, припрема за штампање, пријем ауторских оригинала геолошких карата и тумача, врши се уз стручну помоћ радне групе коју образује министар надлежан за послове заштите животне средине.

Актом о образовању радне групе из става 3. овог члана утврђују се задаци, обавезе и накнада за рад њених чланова.

Министар надлежан за послове заштите животне средине ближе прописује стручно-техничке основе за израду геолошких карата из става 1. овог члана.

Члан 19.

Основна геолошка истраживања изводи Завод према дугорочном програму развоја основних геолошких истраживања (у даљем тексту: Дугорочни програм) и годишњем програму основних геолошких истраживања (у даљем тексту: Годишњи програм).

Дугорочни програм обухвата стратешке приоритете и дугорочне циљеве извођења основних геолошких истраживања, у функцији укупног економског и друштвеног развоја, а у складу са просторним планом Републике Србије, Стратегијом одрживог развоја, као и Стратегијом.

Надлежни орган аутономне покрајине предлаже део Дугорочног програма на својој територији, у складу са регионалним просторним планом аутономне покрајине, плановима и програмима одрживог коришћења природних ресурса и добара, као и Стратегијом.

Дугорочни програм доноси Влада на предлог министарства надлежног за послове заштите животне средине, за период од 10 година.

Члан 20.

Годишњи програм обухвата циљеве, врсту и обим геолошких истражних радова, динамику и услове њиховог извођења, као и потребна финансијска средства.

Годишњим програмом могу бити обухваћена и друга геолошка истраживања, ако је њихово извођење неопходно ради утврђивања узрока и отклањања последица елементарних непогода, као и примењена геолошка истраживања минералних ресурса, ресурса подземних вода и геотермалних ресурса, као и друга, ако је извођење тих истраживања од интереса за Републику Србију.

Годишњи програм доноси и спроводи министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно надлежни орган аутономне покрајине на својој територији, у складу са Дугорочним програмом.

3. Примењена геолошка истраживања

Члан 21.

Примењена геолошка истраживања минералних и других геолошких ресурса, у смислу овог закона обухватају истраживања која се изводе ради утврђивања ресурса и резерви минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса и условима њиховог коришћења, као и истраживања геолошке средине за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње грађевинских, рударских и других објеката, укључујући и подземна складишта гаса и других материја, издвајања повољних геолошких формација и структура као и исцрпљених лежишта минералних сировина за складиштење земног (природног) гаса и/или CO₂, као и пројеката заштите, санације и рекултивације.

Примењена геолошка истраживања минералних и других геолошких ресурса врше се у циљу откривања и добијања релевантних података о геолошкој грађи, генези, квалитативним и квантитативним карактеристикама лежишта минералних сировина, подземних вода и других геолошких ресурса и иста обухватају следеће стадијуме истраживања:

- 1) проспекцију;
- 2) претходна (генерална) истраживања;
- 3) детаљна истраживања;
- 4) експлоатациона истраживања.

Примењена геолошка истраживања која се врше за потребе просторног и урбанистичког планирања, пројектовања и изградње грађевинских, рударских и других објеката врше се у циљу упознавања геолошке грађе терена, односно инжењерско-геолошких карактеристика и геодинамичких својстава геолошке средине. Иста обухватају стадијум детаљних геолошких истраживања.

Истраживања из става 3. овог члана морају бити усклађена са одговарајућим планским документима или урбанистичким актима.

Влада ће уредбом утврдити услове, критеријуме, поступак и начине издавања одобрења и друге посебне услове у вези са геолошким истраживањима, која се односе на издвајања повољних геолошких формација и структура, као и исцрпљених лежишта минералних сировина за складиштење CO₂.

4. Услови и начин извођења геолошких истраживања

Члан 22.

Геолошка истраживања, израду пројеката геолошких истраживања, извештаја о резултатима геолошких истраживања, елабората о ресурсима и резервама минералних сировина, укључујући ресурсе и резерве подземних вода и геотермалне ресурсе, као и послове стручног надзора над извођењем геолошких истраживања, може изводити привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, које је уписано у регистар привредних субјеката за обављање те делатности и које за сваку врсту геолошких истраживања има најмање два запослена лица која имају стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), геолошке струке одговарајућег образовног профила и овлашћење за обављање тих послова, од чега, најмање једно лице са одговарајућом лиценцом.

Послове руковођења и стручног надзора над извођењем геолошких истражних радова и руковођења израдом пројеката геолошких истраживања и извештаја о резултатима геолошких истраживања, као и елабората о ресурсима и резервама минералних сировина, укључујући ресурсе и резерве подземних вода и геотермалне ресурсе, може обављати лице које, поред услова из става 1. овог члана, има најмање три године радног искуства у обављању одговарајућих послова.

Геолошка истраживања могу да изводе и страна правна лица под условима и на начин прописан овим законом и законом којим се утврђују права страних лица у погледу коришћења добара од јавног интереса.

Носилац истраживања може бити привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, које је регистровано за обављање тих делатности.

Члан 23.

Овлашћење за обављање послова из члана 22. ст. 1. и 2. овог закона стиче се полагањем стручног испита.

Стручни испит из става 1. овог члана, полаже се пред комисијом коју образује Министар, односно надлежни орган аутономне покрајине за кандидате са територије аутономне покрајине.

Министар ближе прописује услове, програм и начин полагања стручног испита из става 1. овог члана.

Послови из ст. 1. и 2. овог члана врше се као поверени.

5. Извођење геолошких истраживања

Члан 24.

Геолошка истраживања се изводе према пројекту геолошких истраживања који нарочито садржи:

- 1) документа о испуњености услова из члана 22. овог закона;
- 2) текстуални део;
- 3) графичке прилоге;
- 4) извештај и потврду о извршеној техничкој контроли пројекта.

Министар ближе прописује услове, критеријуме и садржај пројекта геолошких истраживања у областима:

- 1) основних геолошких истраживања;
- 2) примењених геолошких истраживања минералних ресурса;
- 3) примењених истраживања хидрогеолошких и геотермалних ресурса;
- 4) примењених инжењерско-геолошких истраживања;
- 5) примењених геолошких истраживања у циљу заштите, санације и рекултивације.

Члан 25.

Пројекат геолошких истраживања, као и измене и допуне истог пројекта, подлеже техничкој контроли.

Техничка контрола пројекта из става 1. овог члана обухвата контролу примене савремених достигнућа и метода геолошке науке и технике; усклађености са законом и другим прописима из области геологије и рударства; као и усклађености са важећим техничким прописима, нормативима, као и одговарајућих мера безбедности и здравља на раду, сигурности људи и објеката и заштите животне средине.

Извештај и потврда о извршеној техничкој контроли из става 2. овог члана представљају саставни део пројекта из става 1. овог члана.

Техничку контролу из става 1. овог члана може вршити привредно друштво и предузетник, односно друго правно лице које испуњава услове из члана 22. овог закона.

Члан 26.

Техничку контролу пројекта геолошких истраживања не може вршити, односно у вршењу контроле не може да учествује:

- 1) привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, које је израдило тај пројекат или које је носилац истраживања;
- 2) лице запослено у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику, које је израдило пројекат геолошких истраживања или је учествовало у изради тог пројекта;
- 3) лице запослено код носиоца истраживања;
- 4) лице запослено у Министарству, надлежном органу аутономне покрајине и јединици локалне самоуправе.

Члан 27.

У току извођења геолошких истраживања, носилац истраживања је дужан да обезбеди стручни надзор над извођењем геолошких истраживања.

Стручни надзор, из става 1. овог члана обухвата проверу: да ли се истражни радови изводе према пројекту геолошких истраживања; квалитета извођења истражних радова и примену прописа, техничких норматива и норми квалитета; примене мера безбедности и здравља на раду и заштите животне средине.

Извештај о извршеном стручном надзору чини саставни део извештаја о резултатима геолошких истраживања.

Носилац истраживања може да врши непосредно стручни надзор над извођењем геолошких истраживања или да вршење истог повери другом правном лицу које испуњава услове из члана 22. овог закона.

Члан 28.

По завршетку пројектом предвиђених геолошких истраживања израђује се завршни извештај о резултатима геолошких истраживања (у даљем тексту: Завршни извештај).

Завршни извештај, као и извештај из члана 29. став 1. овог закона, подлеже техничкој контроли којом се проверава да ли су геолошка истраживања изведена према пројекту геолошких истраживања и да ли је извештај урађен у складу са овим законом.

Извештај и потврда о извршеној техничкој контроли из става 2. овог члана чини саставни део Завршног извештаја.

Техничка контрола Завршног извештаја као и извештаја из члана 29. став 1. врши се под условима из чл. 22. и 26. овог закона.

Носилац истраживања дужан је да један примерак Завршног извештаја достави органу који је издао одобрење за истраживање у писаној и електронској форми, најкасније 30 дана од дана истека одобреног истражног рока.

Члан 29.

Носилац истраживања је дужан да по истеку истражног периода од годину дана, као и у случају обуставе истраживања, у роковима утврђеним одобрењем за истраживање, достави органу који је издао одобрење, годишњи извештај о резултатима геолошких истраживања, у писаној и електронској форми.

Завршни извештај, као и годишњи извештај из става 1. овог члана имају карактер архивске грађе и чувају се трајно, у складу са законом.

Министар ближе прописује садржину Завршног извештаја и годишњег извештаја из става 1. овог члана.

6. Одобрење за примењена геолошка истраживања

Члан 30.

Примењена геолошка истраживања изводе се на основу решења о одобрењу за геолошка истраживања које издаје Министарство, по захтеву привредног друштва, односно другог правног лица и предузетника.

Решење Министарства из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

За примењена геолошка истраживања која се изводе на територији аутономне покрајине, одобрење издаје надлежни орган аутономне покрајине, решењем против којег се може изјавити жалба Министру.

Надлежни орган аутономне покрајине дужан је да Министарству доставља извештаје о издатим одобрењима за геолошка истраживања.

Министар ближе одређује површину истражног простора на којем се може одобрити извођење примењених геолошких истраживања, у зависности од врсте минералних и других геолошких ресурса који се истражују.

Послови из става 3. овог члана врше се као поверени.

Члан 31.

Примењена геолошка истраживања одређених неметаличних минералних ресурса и других геолошких ресурса и истраживања геолошке средине изводе се и за потребе:

- 1) добијања грађевинских материјала;
- 2) коришћења подземних вода за потребе водоснабдевања физичких лица;
- 3) коришћења геотермалних ресурса за потребе физичких лица;
- 4) просторног и урбанистичког планирања, пројектовања, изградње објеката и заштите, санације и рекултивације терена.

Геолошка истраживања из става 1. овог члана изводе се на основу одобрења за геолошка истраживања која издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе на чијој се територији истраживања изводе, решењем против кога се може изјавити жалба Министру.

Неметалични минерални ресурси из става 1. овог члана су они који се користе:

- 1) као грађевински камен: технички (сечен, цепан, ломљен, дробљен, млевен) и украсни (архитектонски, скулпторски, меморијални);
- 2) као природни агрегати: песак, шљунак, дробина;
- 3) за производњу опекарско-керамичких материјала, креча и др;
- 4) за производњу пунила у индустрији.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе може се удружити са другим јединицама локалне самоуправе, ради обављања послова из става 1. овог члана и о томе обавештава Министарство.

У случају да надлежни орган јединице локалне самоуправе не почне да врши поверени посао или га не врши правилно или благовремено, Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине преузима послове из става 1. овог члана.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да Министарству доставља годишње извештаје о издатим одобрењима за геолошка истраживања.

Послови из става 1. овог члана врше се као поверени.

Члан 32.

Захтев за издавање одобрења за примењена геолошка истраживања садржи податке о: носиоцу истраживања, предмету геолошких истраживања, величини истражног простора, врсти истражних радова, висини средстава за истраживање, као и о времену трајања истраживања.

Уз захтев из става 1. овог члана, подноси се:

- 1) пројекат геолошких истраживања са извештајем и потврдом о извршеној техничкој контроли пројекта;
- 2) топографска карта у размери 1:25.000 или ситнијој размери, са уцртаном границом и координатама преломних тачака траженог истражног простора;
- 3) доказ о плаћеној републичкој административној такси;
- 4) сагласност надлежних установа за заштиту животне средине и културног наслеђа.

Подносилац захтева из става 1. овог члана дужан је да пре израде пројекта геолошких истраживања од надлежног завода за заштиту природе и надлежног завода за заштиту културног наслеђа, или другог надлежног органа, прибави мишљење под којим условима се могу изводити предметна истраживања.

Акт о условима надлежних органа из става 3. овог члана чини саставни део пројекта геолошких истраживања.

Ако је пројектом из става 2. тачка 1) овог члана предвиђено извођење рударских радова и/или узимање минералних сировина за технолошка испитивања, подноси се посебан захтев за давање одобрења за извођење радова по рударском пројекту из члана 72. став 1. овог закона, а ако се ради о истраживању нафте, гаса и геотермалних ресурса по пројекту из члана 72. став 3. тачка 2) овог закона подноси се пријава у складу са чланом 84. овог закона.

Министар прописује дозвољену количину материјала која се може узети за технолошка испитивања у зависности од врсте минералне сировине.

Надлежни орган одбиће решењем захтев за издавање одобрења за извођење геолошких истраживања ако:

- 1) уз захтев није достављена комплетна документација из става 2. овог члана;
- 2) је простор за који се тражи одобрење већ издат другом лицу за истраживање исте минералне сировине или истог геолошког ресурса.

Решење из става 7. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренити управни спор.

На решење из става 7. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 33.

Ако су захтев за издавање одобрења за истраживање истог минералног или другог геолошког ресурса на истом истражном простору поднела два или више правних лица, односно предузетника, приоритет у добијању одобрења има правно лице односно предузетник, који је први поднео потпун захтев, у складу са одредбама члана 32. овог закона.

Члан 34.

Решење о одобрењу за примењена геолошка истраживања садржи податке о:

- 1) називу носиоца истраживања са адресом његовог седишта;
- 2) предмету и врсти истраживања;
- 3) координатама преломних тачака истражног простора;
- 4) називу пројекта геолошких истраживања;
- 5) дужини истражног рока;
- 6) минималном обиму радова који се мора реализовати;
- 7) року у коме се мора отпочети са истраживањем;
- 8) највећој количини минералне сировине, осим нафте и природних гасова, која се може узети у циљу испитивања квалитета и њених технолошких својстава;
- 9) начину и року у којем је носилац истраживања дужан да обавештава орган који је издао одобрење за истраживање;
- 10) условима под којима се одобрење може укинути.

Члан 35.

Одобрењем за извођење примењених геолошких истраживања минералних и других геолошких ресурса одређује се истражни рок у дужини до три године, уз могућност продужења истражног рока два пута у континуитету, при чему дужина сваког од продужених истражних рокова може бити до две године.

Захтев за продужење истражног рока из става 1. овог члана, подноси се најкасније 30 дана пре истека истражног рока одређеног одобрењем за истраживање, под условом да је извршено најмање 75% од пројектом планираног обима истражних радова, у складу са чланом 39. став 1. овог закона.

Уз захтев из става 2. овог члана подноси се:

- 1) пројект геолошких истраживања;
- 2) топографска карта у размери 1:25.000, са уцртаном границом и координатама преломних тачака истражног простора;
- 3) завршни извештај за претходни истражни период;
- 4) доказ о плаћеној републичкој административној такси.

Продужење истражног рока одобрава се решењем које доноси орган који је издао одобрење за истраживање.

Решење из става 4. овог члана које издаје Министарство, је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 4. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 36.

Носилац истраживања је дужан да у захтеву за продужење истражног рока, површину истражног простора смањи сагласно добијеним резултатима, а најмање за 25% у односу на претходно одобрену површину.

Члан 37.

У оквиру истог истражног простора на којем су одобрена примењена геолошка истраживања неког минералног или геолошког ресурса, могу се одобрити примењена истраживања другог минералног или геолошког ресурса, само уз претходно прибављену сагласност носиоца одобрења за истраживања.

Члан 38.

Почетак радова на геолошким истраживањима, носилац истраживања је дужан да пријави 15 дана пре почетка извођења пројектованих истражних радова надлежном органу јединице локалне самоуправе на чијој територији се налази истражни простор, органу који је издао решење о одобрењу за истраживање и геолошкој и/или рударској инспекцији, а ако се радови изводе на подручју из члана 7. овог закона и организацији, односно органу који управља тим подручјем, или служби за заштиту културног наслеђа.

Члан 39.

Најмања количина пројектованог обима геолошких и рударских истражних радова који се морају извести у одобреном истражном року износи 75% од пројектом планираног обима истражних радова.

У случају вишегодишњих истраживања минералних и других геолошких ресурса, врста и обим пројектованих истражних радова, као и динамика извођења истих, даје се за сваку истражну годину.

Члан 40.

Геолошка истраживања минералних и других геолошких ресурса у оквиру одобреног експлоатационог поља, изводе се без одобрења за истраживање.

Носилац експлоатације је дужан да почетак радова на истраживању пријави надлежном органу који је издао одобрење за експлоатацију.

Геолошка истраживања из става 1. овог члана врше се на начин утврђен овим законом и другим прописима из области геологије и рударства.

Члан 41.

Надлежни орган ће укинути решење о одобрењу за истраживање пре истека одређеног истражног рока у случајевима ако се:

- 1) са геолошким истраживањима не отпочне у року који је утврђен одобрењем за истраживање;
- 2) истраживања не изводе у складу са пројектом геолошког истраживања;
- 3) истраживања не изводе под условом из члана 39. овог закона;
- 4) истраживања изводе ван одобреног истражног простора;
- 5) не доставља Годишњи извештај за претходну истражну годину;

6) под видом истраживања врши експлоатација минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса;

7) не врати у првобитно стање земљиште на којем се изводе истражни радови;

8) не спроводе прописане мере безбедности и здравља на раду, потребне мере обезбеђења имовине, здравља људи и заштите животне средине и заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту;

9) не плати накнада за примењена геолошка истраживања за текућу годину;

10) накнадно утврди да приложена документација на основу које је издато одобрење садржи нетачне, односно неистините податке.

Решење о одобрењу за истраживање престаје да важи:

1) на захтев носиоца истраживања;

2) обуставом вршења истраживања, на основу извештаја геолошког инспектора;

3) истеком истражног рока;

4) издавањем потврде о ресурсима и резервама, осим за течне и гасовите угљоводонике.

У случајевима из ст. 1 и 2. овог члана носилац истраживања дужан је да изврши санацију простора на којем је вршио истраживање и да у случају извођења истражних подземних рударских радова на основу пројекта из члана 72. став 1. овог закона спроведе мере за одржавање подземних просторија, објеката и инсталација по завршетку истражних радова.

Решење из ст. 1. и 2. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из ст. 1. и 2. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 42.

Орган који је издао одобрење за истраживање води евиденцију о одобреним истраживањима и катастар одобрених истражних простора.

У катастар одобрених истражних простора уносе се подаци о носиоцу истраживања, предмету геолошких истраживања, истражном простору и року трајања истраживања.

Заинтересована лица имају право увида у катастар одобрених истражних простора.

Члан 43.

Право коришћења и располагања резултатима примењених геолошких истраживања и документима који садрже резултате геолошких истраживања има носилац истраживања.

Носилац истраживања има право да другоме дозволи или забрани коришћење резултата истраживања и докумената који садрже резултате геолошких истраживања из става 1. овог члана.

Носилац истраживања који користи податке и резултате истраживања који су резултат геолошких истраживања другог привредног субјекта или су резултат основних и примењених геолошких истраживања која се финансирају из буџета Републике Србије, треба да достави доказ о праву коришћења тих података при изradi извештаја о резултатима геолошких истраживања и/или елабората о ресурсима и резервама.

У случају када резултати геолошких истраживања и документи из става 1. овог члана садрже податке који се сматрају тајним подацима у складу са важећим прописима којима се утврђује заштита тајних података, носилац истраживања такве податке може уступити трећим лицима само на начин и под условима утврђеним тим прописима.

7. Обавезе носиоца истраживања

Члан 44.

Носилац истраживања дужан је да:

- 1) обезбеди потребна финансијска средства за извођење одобрених геолошких истраживања и преузме све друге неопходне мере и активности и приступи извођењу одобрених истраживања у складу са утврђеном динамиком;
- 2) прибави доказ о праву коришћења земљишта на којем планира да изведе пројектоване истражне радове (истражне бушотине / раскопе / истражне етаже / истражне рударске просторије и др.);
- 3) врсту и обим истражних радова изведе према пројекту геолошких истраживања, уз највеће могуће одступање у погледу одобреног обима и врсте радова до 25%;
- 4) пријави почетак радова на истраживању;
- 5) обезбеди стручни надзор над извођењем геолошких истраживања;
- 6) плаћа накнаду за одобрена примењена геолошка истраживања;
- 7) доставља Годишњи и Завршни извештај о резултатима истраживања;
- 8) спроводи прописане мере безбедности и здравља на раду, потребне мере обезбеђења имовине, здравља људи и заштите животне средине;
- 9) врати у првобитно стање земљиште на којем се изводе истражни радови;
- 10) евидентира и друге минералне сировине и геолошке ресурсе, уколико се пронађу у оквиру одобреног истражног простора и да о томе обавести орган који је издао одобрење за извођење геолошких истраживања;
- 11) у току трајања истраживања на прописан начин чува извештаје и елаборате о резултатима геолошких истраживања и другу геолошку документацију, као и језгра истражних бушотина и узорке и анализе из свих истражних радова и да исте по потреби стави на увид Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине и јединици локалне самоуправе ради провере резултата истраживања;
- 12) се током испитивања језгра истражних бушотина и других узорака придржава позитивне геолошке праксе за та испитивања и на начин да омогући проверљивост добијених резултата испитивања.

8. Класификација минералних ресурса и резерви, ресурса и резерви подземних вода и геотермалних ресурса

Члан 45.

Разврставање ресурса и резерви минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса, врши се складу са одговарајућим прописима о извештавању и класификацији чврстих, течних и гасовитих минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса, и то:

1) правилником о извештавању о резултатима геолошких истраживања, ресурсима и резервама чврстих минералних сировина и њиховој класификацији;

2) правилником о извештавању о резултатима геолошких истраживања, ресурсима и резервама нафте, конdezата и природних гасова и њиховој класификацији;

3) правилником о извештавању о резултатима геолошких истраживања, ресурсима и резервама подземних вода и њиховој класификацији;

4) правилником о извештавању о резултатима геолошких истраживања геотермалних ресурса и њиховој класификацији.

Истражени ресурси и резерве минералних сировина и подземних вода, као и геотермални ресурси за које је доказана техничка изводљивост и економска исплативост експлоатације, приказују се у елаборату о ресурсима и резервама чврстих минералних сировина, у елаборату о ресурсима и резервама нафте, конdezата и природних гасова и у елаборату о ресурсима и резервама подземних вода, као и у елаборату о утврђеном потенцијалу геотермалних ресурса.

Елаборати из става 2. овог члана садрже податке о количинама и квалитету истражених ресурса и резерви, разврстаних у складу са прописима из става 1. овог члана, као и податке о процењеним могућностима њихове одрживе експлоатације и процењеним економским ефектима.

Министар и министар надлежан за послове заштите животне средине прописује услове, критеријуме, садржај и начин разврставања ресурса и резерви минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса из става 1. овог члана, као и садржај елабората из става 2. овог члана.

Члан 46.

На основу елабората из члана 45. став 2. овог закона утврђују се истражени ресурси и резерве минералних сировина и подземних вода, као и утврђени потенцијали геотермалних ресурса.

Разматрање и евидентирање утврђених ресурса и резерви минералних сировина и подземних вода, као и утврђених потенцијала геотермалних ресурса врши Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине на основу извештаја компетентних лица која поседују одговарајућу лиценцу.

Ресурси и резерве минералних сировина, ресурси и резерве подземних вода, односно утврђени потенцијал геотермалних ресурса, утврђује се потврдом о ресурсима и резервама, која се издаје решењем Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине, на захтев носиоца истраживања.

Уз захтев из става 3. овог члана подноси се:

- 1) одобрење за истраживање, односно одобрење за експлоатацију;
- 2) прегледна карта у одговарајућој размери са координатама преломних тачака утврђених ресурса и резерви;
- 3) елаборат из члана 45. став 2. овог закона;
- 4) извештај компетентног лица.

Решење из става 3. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор, а на решење из става 3. овог члана које издаје надлежни орган аутономне покрајине, може се изјавити жалба Министру.

9. Биланс минералних ресурса и резерви, ресурса и резерви подземних вода и геотермалних ресурса

Члан 47.

Носилац истраживања и носилац експлоатације дужан је да води књигу о стању ресурса и резерви минералних сировина и ресурса и резерви подземних вода, као и геотермалних ресурса на одобреном истражном простору, односно експлоатационом пољу и да о стању ресурса и резерви сваке године доставља податке Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине.

На основу добијених података и издатих потврда о ресурсима и резервама минералних сировина и подземних вода, као и геотермалних ресурса, Министарство израђује биланс ресурса и резерви минералних сировина, биланс ресурса и резерви подземних вода и биланс геотермалних ресурса у Републици Србији.

Надлежни орган аутономне покрајине израђује биланс ресурса и резерви минералних сировина, биланс ресурса и резерви подземних вода и биланс геотермалних ресурса за територију аутономне покрајине, који представља саставни део биланса Републике Србије.

10. Поступак издавања одобрења за истраживање угљоводоника у течном и гасовитом стању

Члан 48.

Одобрење за истраживање угљоводоника у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и осталих природних гасова даје се привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику, које је изабрано на основу спроведеног поступка јавног тендера.

Члан 49.

Одлуку о спровођењу јавног тендера за истраживање угљоводоника у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и осталих природних гасова доноси Министарство односно надлежни покрајински орган ако се сировина налази на територији аутономне покрајине, ако оцени да постоји потреба за утврђивањем истих минералних сировина на неком простору или поводом предлога привредног друштва, односно другог правног лица и предузетника, регистрованога за истраживање минералних сировина.

Члан 50.

Оглас о јавном тендеру за издавање одобрења за геолошка истраживања минералних сировина објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије” и службеном гласилу Европске уније.

Оглас из става 1. овог члана садржи:

- 1) минералну сировину која се намерава истраживати;
- 2) величину и назив истражног простора;
- 3) програм укупних истражних радова по врсти и обиму;
- 4) рок до када се намерава извршити истраживање;
- 5) износ планираних новчаних средстава за извођење истражних радова, као и начин њиховог обезбеђења;
- 6) план санације истражног простора.

Члан 51.

Уз понуду за издавање одобрења за геолошка истраживања минералних сировина потребно је доставити:

- 1) извод из привредног регистра којим се потврђује да је подносилац понуде регистрован за истраживање или за експлоатацију минералних сировина;
- 2) топографску карту у размери 1:25.000 или ситнијој размери, са уцртаном границом истражног простора, одређеног координатама преломних тачака затвореног полигона;
- 3) другу документацију дефинисану јавним тендером.

Влада прописује критеријуме, услове и начин за спровођење поступка јавног тендера за давање одобрења за истраживање минералних сировина из члана 48. овог закона.

V. ЕКСПЛОАТАЦИЈА РЕЗЕРВИ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА И ГЕОТЕРМАЛНИХ РЕСУРСА

1. Услови и начин извођења

Члан 52.

Носилац експлоатације може бити привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, које је носилац истраживања, односно корисник потврде о ресурсима и резервама минералних сировина и геотермалним ресурсима, која се издаје у складу са важећим прописима о класификацији ресурса и резерви, на пољу на коме ће се обављати експлоатација у складу са овим законом.

Експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса могу да изводе и страна правна лица под условима и на начин прописан овим законом и законом којим се утврђују права страних лица у погледу коришћења добара од јавног интереса.

Члан 53.

Изградња зграда, јавних путева, железничких пруга, канала и других саобраћајница, као и електричних водова високог напона са одређеним

заштитним стубовима на експлоатационом пољу, као и осталих инфраструктурних објеката, може се одобрити по претходно прибављеној сагласности Министарства.

Пре издавања локацијске дозволе која се издаје у складу са посебним прописима за изградњу објеката из става 1. овог члана, прибавља се мишљење привредног субјекта који врши експлоатацију о предложеном правцу и положају ових објеката на експлоатационом пољу.

Носилац експлоатације који врши експлоатацију има право на накнаду стварне штете проузроковане изградњом објеката из става 1. овог члана.

Члан 54.

Експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, извођење рударских радова изван експлоатационог поља, израду инвестиционо-техничке документације и рударских пројеката за извођење рударских радова, техничку контролу рударских пројеката и вршење стручног надзора може изводити привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, (у даљем тексту: привредни субјект) који је регистрован за обављање исте делатности и који има најмање два запослена лица која имају стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије) рударске струке одговарајућег усмерења и овлашћење за обављање тих послова, од чега, најмање једно лице са одговарајућом лиценцом.

Послове стручног надзора над извођењем експлоатације у складу са условима из става 1. овог члана може да врши само носилац експлоатације.

2. Утврђивање општег интереса

Члан 55.

Геолошка истраживања и експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, који су Стратегијом одређени као минералне сировине и геотермални ресурси од значаја за Републику Србију, представљају делатност од јавног, односно општег интереса.

За потребе привредног субјекта који је носилац истраживања и носилац експлоатације минералних сировина и геотермалних ресурса, које су одређене као сировине и ресурси од значаја у смислу става 1. овог члана, надлежни орган може вршити експропријацију непокретности.

Експропријација непокретности из става 2. овог члана, спроводи се сходно прописима којима се уређује експропријација.

Члан 56.

Експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, (у даљем тексту: експлоатација) врши се на основу решења, којим се издаје:

- 1) одобрење за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса (у даљем тексту: одобрење за експлоатацију);
- 2) одобрење за извођење рударских радова;
- 3) одобрење за употребу рударских објеката.

Одобрења из става 1. овог члана издаје Министарство, а за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, која се

изводи на територији аутономне покрајине, одобрења издаје надлежни орган аутономне покрајине.

Експлоатација резерви одређених неметаличних минералних сировина које се користе за добијање грађевинских материјала (грађевинског камена: технички (сечен, цепан, ломљен, дробљен, млевен) и украсни камен (архитектонски, скулпторски, меморијални), природних агрегата: песак, шљунак, дробина, за производњу опекарско-керамичких материјала, креча и других, и за производњу пунила у индустрији) и експлоатација геотермалне енергије за потребе физичких лица, врши се на основу одобрења из става 1. овог члана које издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе, на чијој територији се та експлоатација врши.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе може се удружити са другим јединицама ради обављања послова из става 1. овог члана и о томе је дужан да обавести Министарство.

У случају да надлежни орган јединице локалне самоуправе не почне да врши поверени посао или га не врши правилно или благовремено, Министарство односно надлежни покрајински орган ако се ради о сировини на подручју аутономне покрајине, преузима послове из става 1. овог члана.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да Министарству достављају годишње извештаје о издатим решењима.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе послове из става 1. овог члана врше као поверене.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

3. Одобрење за експлоатацију

Члан 57.

Уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију подноси се:

- 1) доказ о плаћеној републичкој административној такси;
- 2) ситуациона карта у размери 1:25000 или у одговарајућој размери са уцртаним границама експлоатационог поља, јавним саобраћајницама и другим објектима који се налазе на том пољу и назначеним катастарским парцелама у писаној и/или дигиталној форми;
- 3) потврда о ресурсима и резервама минералних сировина или о геотермалним ресурсима, која се издаје на основу извршених истраживања у складу са важећим прописима о класификацији ресурса и резерви;
- 4) студија изводљивости експлоатације лежишта минералних сировина или геотермалних ресурса;
- 5) акт општинског органа надлежног за послове урбанизма у погледу усаглашености експлоатације са одговарајућим просторним, односно урбанистичким плановима;
- 6) акт министарства надлежног за послове заштите животне средине и акт надлежне установе за заштиту културног наслеђа;

7) акт министарства надлежног за послове водопривреде, ако експлоатација утиче на режим вода;

8) доказ о праву својине или коришћења, односно службености на земљишту које је одређено за површинску експлоатацију резерви минералних сировина. У случају подземне експлоатације резерви минералних сировина, експлоатације резерви угљоводоника у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и осталих природних гасова, као и експлоатације геотермалних ресурса, доставља се доказ о праву својине или коришћења, односно службености за земљиште које је одређено за изградњу рударских објеката, постројења и уређаја, а у случају експлоатације резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, који су од значаја за Републику Србију доставља се посебан акт Владе о утврђивању јавног интереса за период од пет година експлоатације.

Члан 58.

Одобрењем за експлоатацију одређује се:

1) врста минералне сировине или геотермалног ресурса, који се намерава експлоатисати;

2) капацитет према студији изводљивости експлоатације;

3) положај, површина и тачне границе експлоатационог поља;

4) рок у коме се морају завршити припремни радови и прибавити одобрење за извођење рударских радова, а који не може бити дужи од две године;

5) рок на који се резерве минералне сировине или геотермални ресурс дају на коришћење у складу са динамиком производње из студије изводљивости експлоатације и овереним количинама минералне сировине из потврде о ресурсима и резервама;

6) услови под којима се може вршити експлоатација на простору од културно-историјског, градитељског и археолошког значаја;

7) заштитни простор око експлоатационог поља потребан ради могућег проширења резерви и ресурса, и то:

(1) за експлоатациона поља површине до 25 ha заштитни простор у ширини до 100 метара од одговарајуће границе експлоатационог поља,

(2) за експлоатациона поља површине од 25 ha до 100 ha заштитни простор у ширини до 250 метара од одговарајуће границе експлоатационог поља,

(3) за експлоатациона поља површине веће од 100 ha заштитни простор у ширини до 500 метара од одговарајуће границе експлоатационог поља.

Члан 59.

Министарство, односно надлежни покрајински орган или надлежни орган јединице локалне самоуправе ће укинати одобрење за експлоатацију ако се:

1) не прибави одобрење за извођење рударских радова у одређеном року;

2) изводе рударски радови који нису у складу са одобрењем за извођење рударских радова;

3) експлоатацијом угрожава живот и здравље људи и животна средина, а друге мере предвиђене овим законом и другим прописима нису довољне да се то спречи;

4) експлоатацијом угрожава културно добро, његова заштићена околина или простор од културно-историјског, градитељског и археолошког значаја;

5) благовремено, у складу са овим законом не достави Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине или надлежном органу јединице локалне самоуправе годишњи оперативни план за наредну календарску годину и годишњи извештај о пословању за претходну календарску годину;

6) не плаћа накнаду за коришћење минералних ресурса или геотермалних ресурса;

7) не врши поступак рекултивације у складу са пројектом рекултивације земљишта.

У случајевима из става 1. овог члана, носилац експлоатације дужан је да изврши санацију и рекултивацију земљишта на којем је вршио експлоатацију или да депонује средства за потребе решавања питања санације истог простора, изузев у случају трајне промене намене објекта.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 60.

Одобрење за експлоатацију престаје да важи:

1) на захтев носиоца експлоатације;

2) трајном обуставом вршења експлоатације резерви минералних сировина или геотермалних ресурса;

3) истеком рока на који се резерве минералних сировина или геотермалних ресурса дају на коришћење, односно променом намене објекта.

У случајевима из става 1. овог члана, носилац одобрења за експлоатацију дужан је да изврши санацију и рекултивацију земљишта на којем је вршио експлоатацију или да депонује средства за потребе решавања питања санације истог простора, изузев у случају трајне промене намене објекта.

Решење о престанку важења одобрења за експлоатацију у случају из става 1. овог члана доноси Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединица локалне самоуправе.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 61.

Носилац експлоатације може на истом експлоатационом пољу да врши и експлоатацију других минералних сировина и геотермалних ресурса који нису обухваћени датим одобрењем, под условима и на начин прописаним овим законом.

4. Одобрење за ручно испирање племенитих метала

Члан 62.

Испирање племенитих метала и других минерала из речних наноса може се одобрити и физичком лицу, под условом да све испране количине метала месечно понуди Народној банци Србије по тржишним ценама.

Одобрење за ручно испирање племенитих метала и других минерала из речних наноса које врше физичка лица, издаје се решењем Министарства.

У захтеву за издавање одобрења из става 1. овог члана, наводи се река или поток са притокама чији се наноси желе испирати, као и приближна количина метала која се може годишње испирати.

Одобрење за испирање племенитих метала и других минерала садржи:

- 1) податке о физичком лицу коме се одобрава испирање;
- 2) назив реке или потока са притокама чији ће се наноси испирати;
- 3) рок важења одобрења;
- 4) обавезу да приложи потврду, односно рачун за извршену услугу претапања, са назнаком претопљене масе;
- 5) време почетка испирања племенитих метала.

Решење из става 2. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Члан 63.

Министарство извештава Народну банку Србије о сваком издатом одобрењу за испирање племенитих и других минерала из речних наноса.

Ако Министарство утврди да се лице коме је издато одобрење не бави испирањем племенитих метала дуже од шест месеци или да добијене количине ових метала није понудило у одређеном року Народној банци Србије, укинуће издато одобрење и о томе обавестити Народну банку Србије.

VI. ИНВЕСТИЦИОНО-ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ РУДАРСКИХ РАДОВА

1. Врсте инвестиционе и техничке документације

Члан 64.

Експлоатација резерви минералних сировина и геотермалних ресурса се изводи према инвестиционо-техничкој документацији за извођење рударских радова.

Документација из става 1. овог члана израђује се на основу резултата истраживања, односно елабората о ресурсима и резервама, разврстаних у складу са прописима о класификацији ресурса и резерви и друге документације којима се разрађују и анализирају технички, технолошки и економски услови

извођења радова, услови безбедности и здравља на раду, заштите од пожара, заштите животне средине, заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту, заштите вода и други услови од утицаја на оцену техничко-технолошке и економске оправданости експлоатације и извођења рударских радова.

Рударски радови ван експлоатационог поља изводе се према рударском пројекту за извођење рударских радова ван експлоатационог поља.

Члан 65.

Инвестиционо-техничком документацијом у смислу овог закона сматра се :

- 1) студија изводљивости експлоатације лежишта минералне сировине;
- 2) дугорочни програм експлоатације;
- 3) рударски пројекти.

Рударским пројектом из става 1. тачке 3) овог члана сматра се:

- 1) главни рударски пројекат;
- 2) допунски рударски пројекат;
- 3) технички рударски пројекат;
- 4) годишњи оперативни план;
- 5) рударски пројекат на истраживању чврстих минералних сировина;
- 6) рударски пројекат за извођење рударских радова ван експлоатационог поља;
- 7) упрошћени рударски пројекат.

Члан 66.

Студија изводљивости експлоатације лежишта минералних сировина садржи приказ услова и идејно решење начина експлоатације, припреме минералних сировина, пласмана минералних сировина, радни век и годишњи капацитет, анализа утицаја на животну средину са мерама заштите и санације животне средине, мере рекултивације, план управљања рударским отпадом, утицај рударских активности на друштвену заједницу, техно-економску оцену са новчаним током и потребним новчаним средствима и бројем ангажованих и запослених лица.

Члан 67.

За експлоатационо поље за који постоји акт Владе, односно за експлоатацију ресурса и резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, који су од значаја за Републику Србију, обавезно је да се изради дугорочни програм експлоатације за период од најмање десет година.

Дугорочни програм из става 1. овог члана представља стручну подлогу за израду просторног плана посебне намене.

Члан 68.

Рударски радови изводе се према главном рударском пројекту, допунском рударском пројекту, техничком рударском пројекту, упрошћеном рударском пројекту, рударском пројекту за извођење рударских радова при геолошким истраживањима чврстих минералних сировина, рударском пројекту

за извођење рударских радова ван експлоатационог поља и годишњем оперативном плану.

Члан 69.

Главни рударски пројекат се израђује за: изградњу нових рудника са подземном експлоатацијом; изградњу нових површинских копова; изградњу нових сабирних станица при експлоатацији нафте и гаса, изградњу нових система за коришћење геотермалних ресурса; изградњу постројења за припрему минералних сировина; отварање и експлоатацију нових рудних лежишта у постојећим рудницима; поновно покретање неактивних рудника; утврђивање изведеног стања и наставка експлоатације на експлоатационом пољу; трајну обуставу радова и затварање рудника; као и за складиштење угљоводоника у течном и гасовитом стању и других материја у подземне рударске објекте.

Главни рударски пројекат је извођачки пројекат који нарочито садржи основну концепцију, техничке пројекте на основу којих се гради капитална рудничка инфраструктура, техничко-технолошке целине и стационарни рударски објекти, као и план управљања рударским отпадом и техно-економску оцену пројекта.

Члан 70.

Допунски рударски пројекат се израђује за одступања од главног рударског пројекта, нарочито при промени капацитета рудника, односно при реконструкцији или унапређењу рударских објеката и рудничке инфраструктуре и стационарних рударских објеката, при унапређењу примењених или увођењу нових метода експлоатације минералних сировина, при реконструкцији постројења за припрему минералних сировина, конзервацији рудника и привременој обустави рударских радова.

Допунски рударски пројекат је извођачки пројекат који нарочито садржи основну концепцију, техничке пројекте, на основу којих се унапређује капитална рудничка инфраструктура, техничко-технолошке целине и стационарни рударски објекти, као и план управљања рударским отпадом и техно-економску оцену пројекта.

Члан 71.

Технички рударски пројекти израђују се, у складу са главним и допунским рударским пројектом, за технолошке операције: извођења рударских радова; откопавања, транспорта и депоновања корисне минералне сировине; откопавања, транспорта и одлагања пратећих стенских материјала; транспорта и одлагања флотацијске јаловине; заштите рударских објеката од дотока површинских и подземних вода; утврђивања мера, услова, вођења и управљања рударским отпадом, као и поступке техничке и биолошке рекултивације земљишта на којем се врши експлоатација.

Технички рударски пројекти из става 1. овог члана израђују се за период до пет година.

Члан 72.

Рударски пројекат на истраживању чврстих минералних сировина представља пројекат на основу којег се изводе рударски радови у оквиру одобреног пројекта геолошких истраживања на истражном простору или експлоатационом пољу (изван простора обухваћеног главним или допунским рударским пројектом), у циљу узимања узорака за лабораторијска и технолошка

испитивања на лицу места или у индустријским условима, прикупљања геомеханичких параметара и других података о геолошкој грађи и лежишним условима ради утврђивања просторних параметара минералних ресурса, као и другим истраживањима за потребе градње. Рударски пројекат на истраживању минералних сировина је извођачки пројекат који нарочито садржи: основни концепт са динамиком извођења рударских радова, техничка решења по којима ће се изводити рударски радови, предмер и предрачун радова, мере безбедности и здравља на раду, план управљања рударским отпадом, као и мере за санацију и рекултивацију простора обухваћеног радовима у случају обуставе истраживања. У случају извођења истражних подземних рударских радова на основу овог пројекта потребно је предвидети мере за одржавање подземних просторија, објеката и инсталација по завршетку истражних радова.

Рударски пројекат на извођењу рударских радова ван експлоатационог поља је извођачки пројекат који се ради самостално или у склопу пројекта за потребе изградње рударских или грађевинских објеката и који нарочито садржи: урбанистичко-техничке услове, основни концепт са динамиком извођења рударских радова, техничка решења по којима ће се изводити рударски радови, предмер и предрачун радова, мере безбедности и заштите на раду, као и мере заштите животне средине.

Упростијени рударски пројекат израђује се за:

1) сва мања одступања од усвојених техничких решења обрађених у техничком рударском пројекту, с тиме да извођење рударских радова према упроштијеном рударском пројекту може трајати до једне године;

2) израду појединачних бушотина за нафту, гас, подземне воде, геотермалних ресурса, радове у њима, као и за надземна постројења и уређаје за експлоатацију, припрему и транспорт нафте, гаса и подземне воде до сабирне станице;

3) технолошка опробавања рударског отпада.

Члан 73.

Носилац експлоатације је дужан да изради годишњи оперативни план, као и годишњи извештај о пословању за претходну календарску годину.

Годишњи оперативни план из става 1. овог члана доставља се органу који је издао одобрење за експлоатацију најкасније до 31. јануара за текућу календарску годину.

Годишњи извештај о пословању из става 1. овог члана носилац експлоатације израђује најкасније до 28. фебруара текуће године и доставља га надлежном органу који је издао одобрење за експлоатацију најкасније до 31. марта текуће године.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да доставља годишње извештаје Министарству, односно надлежном органу аутономне покрајине, када се експлоатација врши на територији аутономне покрајине, о подацима из извештаја из ст. 2. и 3. овог члана.

Извештаји из става 1. овог члана подносе се на прописаном обрасцу.

Министар прописује садржину, облик и начин достављања годишњег оперативног плана и годишњег извештаја о пословању из става 1. овог члана.

Члан 74.

Министар ближе прописује садржину инвестиционо-техничке документације из члана 65. овог закона, у складу са савременим научним достигнућима и правилима рударске струке.

2. Техничка контрола

Члан 75.

Техничка контрола се врши за рударске пројекте из члана 65. став 2. тач. 1) - 6) овог закона.

Техничка контрола обухвата контролу пројекта у погледу усклађености са законом и другим прописима из области рударства, примене савремених достигнућа и метода рударске струке и науке, као и усклађености са важећим прописима о безбедности и здрављу на раду, сигурности људи и објеката и заштите животне средине и заштите културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

Члан 76.

Извештај и потврду о техничкој контроли рударског пројекта издаје привредни субјект који је извршио техничку контролу и чине саставни део рударског пројекта.

Члан 77.

Техничку контролу рударских пројеката не може вршити, односно у вршењу техничке контроле не може учествовати:

- 1) привредни субјект који је израдио тај пројекат и носилац експлоатације;
- 2) лице запослено у привредном субјекту и у носиоцу експлоатације, које је израдило рударски пројекат или је учествовало у изради тог пројекта;
- 3) лице запослено у Министарству, надлежном органу аутономне покрајине или у надлежном органу јединице локалне самоуправе.

3. Пројекти урађени у иностранству

Члан 78.

Рударски пројекти урађени у иностранству подлежу техничкој контроли у складу са овим законом.

Техничка контрола из става 1. овог члана обухвата контролу у погледу примене мера и норматива безбедности и здравља на раду, заштите животне средине, заштите од пожара и експлозија, сигурности објеката и људи и подземних, површинских и суседних објеката, као и контролу у погледу примене савремених достигнућа и метода рударске науке и технике.

Техничком контролом рударских пројеката урађених у иностранству проверава се да ли су примењени прописи, мере и услови који одговарају прописима Републике Србије, за извођење рударских радова одређених за извођење радова који су предмет рударског пројекта и усклађеност мера и мерних јединица и других показатеља који се примењују код израде рударских пројеката.

4. Одобрење за извођење рударских радова

Члан 79.

Рударски радови по главном и допунском рударском пројекту изводе се на основу решења о одобрењу за извођење рударских радова, издатог на захтев носиоца експлоатације.

Одобрење из става 1. овог члана издаје Министарство, а за експлоатацију резерви минералних сировина и геотермалних ресурса, која се врши на територији аутономне покрајине, одобрење издаје надлежни орган аутономне покрајине.

У случају експлоатације која се врши на основу одобрења за експлоатацију издатог у складу са чланом 56. став 3. овог закона одобрење за извођење рударских радова издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе, на чијој територији се та експлоатација врши.

Надлежни орган за издавање одобрења ће укинути решење о одобрењу за извођење рударских радова ако се настави са радовима који се не изводе у складу са одобреном пројектном документацијом, након истека рока за отклањање недостатака које је утврдио рударски инспектор, при чему рок за отклањање недостатака не може бити дужи од 90 дана.

Решење из ст. 1. и 4. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из ст. 1. и 4. овог члана, које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе, жалба се подноси Министру.

Члан 80.

Одобрење за извођење рударских радова из члана 79. овог закона садржи:

- 1) врсту и тип рударског пројекта, назив и саставне делове пројекта;
- 2) назив лежишта и врсту минералне сировине и геотермалних ресурса и назив јединице локалне самоуправе на којој ће се изводити рударски радови;
- 3) обавезе у вези прибављања употребне дозволе за изграђене рударске објекте;
- 4) обавезе у вези санације и рекултивације простора, управљања рударским отпадом, ангажовања лица са одговарајућом стручном спремом на пословима техничког руковођења, стручног надзора и безбедности и здравља на раду, благовременог извештавања надлежног органа и инспекцијских служби о вршењу рударских радова.

Члан 81.

Уз захтев за издавање одобрења за извођење рударских радова из члана 79. овог закона доставља се:

- 1) доказ о плаћеној републичкој административној такси;
- 2) рударски пројекат;
- 3) сагласност носиоца експлоатације на пројекат;
- 4) потврда органа који је издао акт о условима за уређење простора да је рударски пројекат урађен у складу са тим актом;

5) доказ о праву својине или коришћења, односно службености за површине земљишта односно терена обухваћеног рударским радовима по пројекту, осим у случају експлоатације резерви угљоводоника у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и осталих природних гасова, као и у случају експлоатације геотермалних ресурса када се доказ о праву својине или коришћења или службености доставља само за земљиште које је одређено за изградњу рударских објеката, постројења и уређаја, а у случају експлоатације резерви минералних сировина и геотермалних ресурса који су од значаја за Републику Србију доставља се посебан акт Владе о утврђивању јавног интереса за период од пет година експлоатације;

6) потврда о ресурсима и резервама минералних сировина или о геотермалним ресурсима;

7) сагласности органа надлежног за послове заштите животне средине о усклађености пројеката са условима за заштиту и унапређење животне средине и органа надлежних за послове заштите културног наслеђа;

8) водопривредна сагласност за пројекте, ако се извођењем рударских радова утиче на режим вода.

Ако су за извођење радова из става 1. овог члана посебним законом прописани и други услови, уз захтев се подносе и докази о испуњености тих услова.

Члан 82.

Рударски радови по рударском пројекту из члана 65. став 2. тачка 5) овог закона изводе се на основу одобрења које се издаје решењем органа који је издао одобрење за геолошка истраживања односно одобрење за експлоатацију, на захтев носиоца истраживања односно носиоца експлоатације.

Уз захтев за издавање одобрења доставља се:

- 1) доказ о плаћеној републичкој административној такси;
- 2) одобрење за истраживање, односно одобрење за експлоатацију;
- 3) рударски пројекат усаглашен са пројектом геолошких истраживања;
- 4) сагласност носиоца експлоатације на пројекат;

5) сагласност власника, односно корисника или доказ о праву својине или коришћења, односно службености на земљишту које је одређено за извођење рударских радова на истраживању минералне сировине за површине терена обухваћене пројектом.

Ако су за извођење радова из става 1. овог члана посебним законом прописани и други услови, уз захтев се подносе и докази о испуњености тих услова.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана, које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 83.

Рударски радови по рударском пројекту из члана 65. став 2. тачка 6) овог закона изводе се на основу одобрења које се издаје решењем Министарства, односно надлежног органа аутономне покрајине ако се радови врше на територији аутономне покрајине, на захтев привредног субјекта.

Уз захтев за издавање одобрења из става 1. овог члана доставља се:

- 1) доказ о плаћеној републичкој административној такси;
- 2) рударски пројекат;
- 3) сагласност инвеститора;
- 4) потврда органа који је издао акт о условима за уређење простора да је рударски пројекат урађен у складу са тим актом;
- 5) сагласност власника, односно корисника или доказ о праву својине или коришћења, односно службености на земљишту које је одређено за извођење рударских радова ван експлоатационог поља за површине терена обухваћене пројектом;
- 6) сагласност органа надлежног за послове заштите животне средине о усклађености пројеката са условима за заштиту и унапређење животне средине и сагласност органа надлежних за послове заштите културног наслеђа;
- 7) водопривредна сагласност за пројекат, ако се извођењем рударских радова утиче на режим вода.

Ако су за извођење радова из става 1. овог члана, посебним законом прописани и други услови, уз захтев се подносе и докази о испуњености тих услова.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине жалба се подноси Министру.

Члан 84.

Извођењу рударских радова по техничким рударским пројектима и упрошћеним рударским пројектима може се приступити на основу пријаве која се подноси органу који је издао одобрење за истраживање или одобрење за експлоатацију и одобрење за извођење рударских радова, пре почетка извођења радова.

Уз пријаву из става 1. овог члана доставља се и примерак техничког и упрошћеног рударског пројекта.

Носилац експлоатације је дужан да о почетку извођења радова извести рударског инспектора и орган јединице локалне самоуправе, на чијој територији ће изводити рударске радове најкасније 15 дана пре почетка извођења радова.

5. Одобрење за употребу рударских објеката

Члан 85.

Рударски објекат изграђен по главном и допунском рударском пројекту може се користити када се прибави одобрење за употребу рударског објекта (у даљем тексту: употребна дозвола), које се издаје решењем надлежног органа из члана 79. став 2. овог закона, на захтев носиоца експлоатације.

Употребна дозвола може се издати и за рударски објекат који представља техничко-технолошку целину и може се као такав самостално користити.

Ако је за издавање одобрења за употребу рударског објекта посебним законом прописана обавеза претходног прибављања сагласности или дозволе других органа или организација, уз захтев из става 1. овог члана подноси се и та сагласност, односно дозвола.

Решење из става 1. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 1. овог члана које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

Члан 86

Објекти изграђени на основу рударског пројекта за извођење рударских радова ван експлоатационог поља из члана 72. став 2. овог закона могу се користити када се прибави употребна дозвола издата од стране надлежног органа у складу са законом.

Члан 87.

Употребна дозвола се издаје ако се утврди:

1) да је рударски објекат или његов део изграђен у складу са рударским пројектом на основу кога је издато одобрење за извођење рударских радова, у складу са прописима чија је примена обавезна при изградњи рударских објеката;

2) да су испуњени прописани услови у погледу мера безбедности и здравља на раду, заштите вода, заштите од пожара, заштите животне средине и други прописани услови за изградњу и коришћење те врсте објеката.

Члан 88.

Испуњеност услова из члана 87. овог закона утврђује се техничким прегледом објеката.

Технички преглед рударског објекта обухвата, према намени рударског објекта, технички преглед рударских, машинских и грађевинских радова, електричних постројења (уређаја и инсталација), постројења за заштиту од пожара и постројења за заштиту животне средине, као и технички преглед рударске опреме и постројења.

Министар ближе прописује услове и начин вршења техничког прегледа.

Члан 89.

Надлежни орган који је издао одобрење за експлоатацију и одобрење за извођење рударских радова обављање техничког прегледа рударског објекта поверава привредном субјекту који има запослена лица са лиценцом за вршење техничког прегледа рударских објеката.

Технички преглед рударског објекта не могу обављати, односно у обављању прегледа не могу учествовати привредни субјекти и лица која су израдила, односно учествовала у изради рударског пројекта за тај објекат и привредни субјекти који су вршили техничку контролу тог пројекта, као и лица запослена у Министарству, односно органу аутономне покрајине или органу

једнице локалне самоуправе. Трошкове техничког прегледа сноси носилац експлоатације.

Члан 90.

Ако се ради утврђивања подобности рударског објекта за употребу мора вршити претходна провера инсталација, уређаја и постројења, стабилности или безбедности објекта, као и друга испитивања, или када је то предвиђено рударским пројектом, може се одобрити пуштање објекта у пробни рад.

Решење о одобрењу за пуштање објекта у пробни рад издаје надлежни орган који је издао одобрење за експлоатацију.

Одобрењем из става 2. овог члана утврђује се почетак и трајање пробног рада.

Пре пуштања објекта у пробни рад, носилац експлоатације је дужан да обавести надлежног рударског инспектора о почетку пробног рада и да образује стручну комисију која ће пратити резултат тог рада.

По завршетку пробног рада, носилац експлоатације је дужан да затражи технички преглед објекта и да стави на увид документацију о резултатима пробног рада.

Решење из става 2. овог члана које издаје Министарство је коначно и против њега се може покренути управни спор.

На решење из става 2. овог члана, које је донео надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе жалба се подноси Министру.

6. Рударска мерења и рударски планови

Члан 91.

Привредни субјект је дужан да организује обављање послова рударских мерења и да на основу извршених мерења израђује планове, односно карте из којих се може утврдити стање рударских радова, њихов међусобни положај и положај рударских радова у односу на претходно изведене рударске радове, на објекте и воде на површини и на животну средину.

У оквиру послова рударских мерења привредни субјект је дужан да израђује одговарајућу графичку документацију која садржи податке о променама на површини терена и о стању рударских објеката у експлоатационом пољу.

Члан 92.

Ситуациони план експлоатационог поља и сва рударска мерења и графичка приказивања рударских радова морају бити повезана са тачкама државне тригонометријске мреже.

О свим извршеним рударским мерењима, привредни субјект је дужан да води мерачке књиге.

Мерачке књиге морају бити оверене на начин утврђен прописима о оверавању пословних књига.

Члан 93.

Министар ближе прописује вршење рударских мерења, начин чувања оригинала планова и карата, израду рударских планова и њихове размере, из

члана 91. овог закона, као и вођење мерачких књига са интерним пописом непокретности рудника из члана 92. овог закона.

7. Рударска мерења при подземној и површинској експлоатацији

Члан 94.

Привредни субјект је дужан да за време извођења рударских радова обезбеди:

1) ситуациони план - карту експлоатационог поља у одговарајућој стандардној размери;

2) геолошку карту експлоатационог поља и његове околине у одговарајућој стандардној размери са карактеристичним геолошким профилима;

3) хидролошке и тектонске планове, као и планове са назначеним местима за испуштање воде прописаног квалитета у пријемнике за рударске објекте са великим дотоком воде и сложенем тектоником;

4) ажуран ситуациони план рударских радова на површинским коповима, односно, план рударских радова у подземној експлоатацији и откопавању минералне сировине, рударским објектима на експлоатационом пољу, одлагалишта, јаловишта, стање депоа корисне минералне сировине или комерцијалних производа, транспортних комуникација и других објеката;

5) за руднике са подземном експлоатацијом:

(1) план праћења слегања терена,

(2) откопне и етажне планове свих подземних рударских радова,

(3) планове проветравања подземних рударских објеката и јама,

(4) планове одбране и спасавања од изненадних опасности по живот и здравље људи и безбедност објеката;

6) планове енергетске мреже (електричне мреже, компримираног ваздуха и др.) и водоводне мреже.

Члан 95.

Копије планова из члана 94. овог закона привредни субјект је дужан да, без одлагања, да на увид рударском инспектору.

Планови из члана 94. тач. 4) и 5). овог закона, морају се допуњавати сваког месеца према напредовању рударских радова, а планови из члана 94. тач. 1), 2), 3) и 6) овог закона кад настану промене.

Ако се подземни радови изводе у близини претходно изведених радова или напуштених делова јама, допуњавање планова врши се према потреби и у крајим роковима.

У нове рударске планове морају се пренети сви детаљи из претходних рударских планова, као што су претходни јамски отвори, претходно изведени радови и раседи, висинске коте и други детаљи.

8. Рударска мерења при експлоатацији течних и гасовитих минералних сировина

Члан 96.

Привредни субјект који врши експлоатацију нафте и гаса, осталих природних гасова, као и геотермалних ресурса, мора обезбедити:

- 1) ситуациони план експлоатационог поља, са назначењем свих истражних и експлоатационих бушотина и осталих уређаја;
- 2) геолошку карту експлоатационог поља и његове околине, са карактеристичним геолошким профилима;
- 3) технолошку шему експлоатације и шему рударских објеката на нафтно-гасном пољу;
- 4) структурну карту са назначеним границама контура лежишта;
- 5) податке и извештаје о бушењу, каротажним мерењима, зацевљењу, перфорацији, освајању и мерењу динамичког и статичког притиска, о количинама произведених флуида, гасном фактору и свим осталим физичко-хемијским анализама колектора и флуида.

Копије планова из става 1. овог члана привредни субјект је дужан да без одлагања да на увид рударском инспектору.

9. Стручна спрема за обављање одређених послова при експлоатацији

Члан 97.

Послове техничког руковођења и стручног надзора, израде и техничке контроле рударских пројеката, вршење контроле и надзора безбедности и здравља на раду, вршење контроле и надзора заштите животне средине, самосталног обављања рударских мерења и израде рударских планова, управљање и надзор над рударским отпадом, самосталног руковања експлозивним средствима и друге стручне послове при експлоатацији минералних сировина, могу обављати лица која у погледу степена и врсте школске спреме и радног искуства испуњавају прописане услове и који имају овлашћење за обављање тих послова.

Члан 98.

Послове техничког руковођења може обављати лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), рударске струке, три године радног искуства на одговарајућим пословима, овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу.

Члан 99.

Послове стручног надзора при експлоатацији минералних сировина може обављати лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), рударске струке, три године радног искуства на одговарајућим пословима, овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу.

Члан 100.

Израду рударских пројеката може обављати лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), рударске струке, три године радног искуства на пословима израде рударских пројеката или на пословима техничког руковођења, надзора и другим стручним пословима за које се пројекат израђује, овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу.

Израду појединих делова рударског пројекта могу обављати лица која имају стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије) одговарајуће струке и овлашћење за обављање тих послова.

Члан 101.

Техничком контролом рударских пројеката може руководити лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), рударске струке, три године радног искуства на пословима израде рударских пројеката или на пословима техничког руковођења, надзора и другим стручним пословима у рударским објектима за које се пројекат израђује, овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу.

Техничку контролу рударских пројеката могу обављати лица која испуњавају прописане услове за израду рударских пројеката.

Члан 102.

Пословима безбедности и здравља на раду може руководити лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), рударске струке, три године радног искуства на одговарајућим пословима, овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу.

Члан 103.

Овлашћење за обављање послова техничког руковођења, стручног надзора, пројектовања и других стручних послова утврђених овим законом, стиче се полагањем стручног испита.

Стручни испит из става 1. овог члана полаже се пред комисијом коју образује министар надлежан за послове рударства, односно надлежни орган аутономне покрајине за кандидате са територије аутономне покрајине.

Послови из ст. 1. и 2. овог члана врше се као поверени.

Министар ближе прописује услове, програм и начин полагања стручног испита из става 1. овог члана.

VII. ЛИЦЕНЦЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПОСЛОВА ПРИ ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И ЕКСПЛОАТАЦИЈИ

Члан 104.

Лиценце за физичка лица које се издају у вези вршења послова експлоатације и геолошких истраживања минералних сировина, у складу са овим законом су:

- 1) лиценца за пројектовање и техничку контролу пројеката геолошких истраживања;
- 2) лиценца за руковођење и извођење геолошких истраживања и стручни надзор над извођењем геолошких истраживања;
- 3) лиценца за израду елабората о ресурсима и резервама минералних сировина, подземних вода и геотермалних ресурса;
- 4) лиценца за вршење послова компетентног лица;
- 5) лиценца за извођење рударских радова и за вршење стручног надзора над рударским радовима;
- 6) лиценца за пројектовање и техничку контролу рударских пројеката;
- 7) лиценца за вршење контроле и надзора безбедности и здравља на раду при геолошким истраживањима и експлоатацији;
- 8) лиценца за обављање рударског мерења и израду рударских планова;
- 9) лиценца за вршење техничког прегледа рударских објеката;
- 10) лиценца за пројектовање и извођење радова на минирању;
- 11) лиценца за управљање и надзор над рударским отпадом;
- 12) лиценца за управљање и надзор на санацији и рекултивацији земљишта, напуштених или искоришћених рудника.

Члан 105.

Лиценце из члана 104. овог закона могу да добију физичка лица која имају :

- 1) овлашћење за обављање послова у складу са одредбама овог закона;
- 2) одговарајућу стручну спрему;
- 3) три године радног искуства у одговарајућој струци, осим у случају лиценце за компетентно лице за коју је потребно пет година радног искуства у одговарајућој струци.

Члан 106.

Лиценце из члана 104. овог закона издају се решењем које доноси Министарство.

Издавање лиценци врши се уз стручну помоћ радне групе коју образује Министар.

Актом о образовању радне групе из става 2. овог члана утврђују се задаци, обавезе и накнада за рад њених чланова.

Министар ближе прописује услове, начин издавања лиценци, одузимања, садржину и образац лиценце, из чл. 104. и 105. овог закона.

За издавање лиценце подносилац захтева плаћа републичку административну таксу.

Издату лиценцу Министар ће одузети решењем, ако се на основу достављених података утврди да овлашћено лице несавесно и нестручно обавља послове за које је лиценца издата.

Решење из ст. 1. и 6. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Министарство води евиденцију о свим издатим лиценцама. У евиденцију имају право увида сви заинтересовани субјекти.

VIII. ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

Члан 107.

Ради заштите живота и здравља запослених, привредни субјект је дужан да:

- 1) уреди безбедност и здравље запослених на раду, у складу са специфичностима и опасностима које се могу појавити;
- 2) организује обављање послова безбедности и здравља на раду, у складу са овим законом и прописима о безбедности и здрављу на раду;
- 3) обезбеди лична заштитна средства и личну заштитну опрему запосленима;
- 4) обезбеди заштиту од пожара, хаварија, акцидената и хемијских и других удеса и да организује послове спасавања;
- 5) организује обуку радника из области безбедности и здравља на раду и акције спасавања, у случајевима изненадних опасности по живот и здравље људи и безбедност објеката по утврђеном плану и програму, у току целе године и да проверу знања врши једном годишње.

Члан 108.

Ради заштите вода и животне средине, привредни субјект је дужан да:

- 1) планира мере којима се спречава угрожавање режима вода и животне средине, односно мере рекултивације и санације и да обезбеди извршење прописаних мера;
- 2) води податке о врстама и количинама опасних и штетних материја које користи у вршењу делатности, односно да води податке о врстама и количинама опасних, штетних и отпадних материја које испушта или одлаже у животну средину;
- 3) спроводи мере и услове за спречавање угрожавања режима вода и животне средине садржане у анализи утицаја обављања делатности на животну средину и режим вода у складу са посебним законом.

Члан 109.

Мерама заштите вода и животне средине обезбеђује се:

- 1) непосредна контрола спровођења прописаних мера заштите вода и животне средине;

- 2) израда планова заштите од хаварија, акцидента и других удеса;
- 3) праћење утицаја вршења делатности на режим вода и на животну средину;
- 4) давање предлога за предузимање мера заштите и унапређивања животне средине и режима вода у складу са посебним законом.

Члан 110.

За организовање, спровођење и унапређивање послова безбедности и здравља на раду и заштите вода и животне средине и за спровођење и унапређивање мера безбедности и здравља на раду и мера заштите вода и животне средине, одговоран је директор привредног субјекта који је носилац експлоатације, као и лица са посебним овлашћењима утврђеним актом о организацији и систематизацији радних места у истом привредном субјекту.

Члан 111.

Носилац експлоатације, према специфичности техничко-технолошког процеса, организује послове спасавања и послове заштите од пожара, хаварија, акцидента и других удеса.

Послове спасавања и заштите од пожара обављају запослени, који су за то оспособљени у складу са овим и другим посебним прописима.

Члан 112.

Носилац експлоатације дужан је да води књигу рударског надзора у коју се уписују наређења рударског инспектора издата на лицу места у случају непосредне опасности по живот и здравље запослених и веће материјалне штете.

У књигу из става 1. овог члана уписују се и наређења директора и других лица са посебним овлашћењима, која се односе на безбедност и здравље на раду и која су издата на лицу места.

Књига рударског надзора води се за сваку јаму, површински коп, бушаће и ремонтно постројење, експлоатационо поље при производњи нафте и гаса, као и за објекте припреме минералних сировина.

Члан 113.

Забрањено је у рударске подземне просторије и остале рударске објекте, у којима се појављују метан и други запаљиви гасови или опасна угљена прашина и у зоне опасности од експлозија, на објектима који се налазе на нафтним и гасним пољима, уношење лако запаљивих материја, прибора за пушење или других средстава која могу изазвати пожар, упалу или експлозију, што мора бити обележено знацима упозорења на видним местима.

У подземне рударске просторије, као и остале рударске објекте, могу се уносити и користити апарати за заваривање, само под условима и на начин утврђен посебним прописима.

Запослени који рукује магацином, складиштем или руководи превозом и преносом експлозивних средстава или обавља послове минирања, као и друга лица која по било ком основу долазе у складишне просторије или помажу при превозу и преносу експлозивних средстава и минирању, морају се придржавати прописаних мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине и мера заштите од пожара.

Одговорна лица и други запослени који учествују у технолошком процесу и обављају стручне послове безбедности и здравља на раду, дужни су да спроводе и контролишу спровођење мера заштите на раду и мера заштите од пожара које се односе на заштиту од опасности експлозије метана, других опасних гасова или угљене прашине или од агресивне минералне прашине, јонизујућих зрачења, силикозе, провале воде или пожара.

Члан 114.

Задржавање радника у подземним рударским просторијама после радног времена, дозвољено је само ради обављања послова техничко-технолошког процеса одобреног од стране техничког руководиоца рударског објекта.

Члан 115.

Запослени и одговорна лица дужни су да раде са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља и живота и здравља осталих запослених, заштите рударских објеката, средстава рада и других материјалних добара и да се придржавају утврђених мера безбедности и здравља на раду.

Запослени и одговорна лица која се не придржавају утврђених мера безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и других мера утврђених овим законом, чине тежу повреду радне обавезе.

Члан 116.

Сваки запослени је дужан да без одлагања обавести одговорно лице о свакој појави опасности при извођењу рударских радова, а нарочито о појави експлозивних, загушљивих и отровних гасова, о провали воде, пожару, клизању земљишта или другим појавама које могу угрозити безбедност запослених, материјалних добара и имовине и живот и здравље људи.

Одговорно лице дужно је да у случају из става 1. овог члана предузме све неопходне мере за спречавање наступања тежих последица по безбедност запослених и имовине и да о томе, без одлагања, обавести рударског инспектора и орган унутрашњих послова и другу надлежну инспекцију.

Члан 117.

О појавама опасности при извођењу рударских радова, носилац експлоатације је дужан да води евиденцију која нарочито садржи: податке о врсти појаве; времену њеног трајања, узроку настанка и штету која је уследила настанком појаве, као и податке о утврђеној одговорности.

Носилац експлоатације дужан је да без одлагања извести рударског инспектора и орган унутрашњих послова о сваком смртном случају, групној повреди и тежој повреди на раду, а у случају хаварија, акцидената и других удеса, надлежну инспекцију.

Члан 118.

Привредни субјекти су дужни да у случају несреће или удеса једни другима неодложно пружају помоћ, осим у случају када пружање те помоћи није могуће због опасности по сопствену безбедност.

Члан 119.

У случају опасности за носиоца експлоатације, власници и корисници земљишта дужни су да дозволе да се на њиховом земљишту изврше неопходни радови потребни за отклањање опасности.

У случају из става 1. овог члана носилац експлоатације је дужан да надокнади причињену штету.

Члан 120.

Министар прописује посебне мере и начин контроле примене мера заштите од пожара и експлозија у рударским објектима за подземну експлоатацију. У осталим рударским објектима примењују се важећи прописи из области заштите од пожара и експлозије.

Министар прописује посебне мере и начин контроле безбедности и здравља при извођењу радова на геолошким истраживањима и експлоатацији минералних сировина.

У погледу мера безбедности и здравља на раду, заштите животне средине, заштите од пожара и експлозија и других мера заштите које се односе на извођење рударских радова, а које нису уређене овим законом, примењиваће се одредбе посебних прописа којима се уређују те мере заштите.

IX. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ О ЕКСПЛОАТАЦИЈИ

1. Управљање рударским отпадом

Члан 121.

Одлагање и управљање рударским отпадом врши се на основу дозволе за управљање отпадом која се издаје у складу са планом управљања отпадом и другом пратећом документацијом, којом се дефинише категорија, управљање и извештавање о рударском отпаду.

Влада ће утврдити услове, критеријуме, поступак и начин вршења одлагања, управљања и категоризације рударског отпада, као и извештавања о рударском отпаду.

Члан 122.

У рударски отпад не спада отпад који је настао приликом истраживања, експлоатације и припреме минералне сировине, који није у директној вези са наведеним активностима (отпадна уља, храна, дотрајала возила и истрошене батерије и акумулатори), нити отпад настао од екстрактивне индустрије који може бити радиоактиван.

2. Напуштени рудници

Члан 123.

Напуштени рудници и рударски објекти су објекти који су настали до дана ступања на снагу овог закона, услед непрописног обустављања рударских радова и напуштања рударских објеката, без примењених техничких и технолошких поступака санације и рекултивације.

Влада ће утврдити услове, критеријуме, програмирање, поступак и начин вршења санације и рекултивације напуштених рудника и рударских објеката, за

које није познат или више не постоји носилац експлоатације и који представљају еколошко наслеђе.

Средства потребна за решавање вршења санације и рекултивације напуштених рудника и рударских објеката обезбеђују се из буџета Републике Србије и користе се преко Фонда за заштиту животне средине у складу са законом и програмом рада Фонда.

Члан 124.

Министарство води посебну књигу исправа о напуштеним рудницима и рударским објектима, као и евиденцију о санираним и рекултивисаним рудницима и рударским објектима из члана 123. овог закона.

Члан 125.

Поступци санације и рекултивације напуштених рудника и рударских објеката се обављају на основу:

- 1) елабората затеченог стања, рударских радова и објеката, као и стања ресурса и резерви минералних сировина и других геолошких ресурса;
- 2) пројекта инжењерско-геолошких и рударских истраживања ради утврђивања техничко-технолошких подлога за израду пројекта санације и рекултивације;
- 3) пројекта санације и рекултивације напуштених рудника и рударских објеката;
- 4) пројекта изведеног стања по извршеној санацији напуштених рудника и рударских објеката.

Министар прописује садржину елабората и пројеката из става 1 овог члана, у складу са савременим научним достигнућима и правилима рударске и осталих струка.

3. Привремена обустава рударских радова

Члан 126.

Ако се радови у јамама и површинским коповима и њиховим деловима или нафтним и гасним пољима, као и радови на геотермалним бушотинама морају привремено обуставити због непредвиђених околности (провала гасова или воде, проблеми у вези са горским ударом, јамски пожари, поремећаји на главним путевима за проветравање, пролажење, одводњавање и превоз, клизање терена, ерупције, промене режима вода и сл.) или услед више силе носилац експлоатације обавештава о разлозима обуставе радова рударског инспектора, најкасније у року од 24 сата од обуставе радова.

О привременој обустави радова, која је унапред планирана, носилац експлоатације је дужан да обавести рударског инспектора, најкасније 15 дана пре обуставе радова.

Пре планиране обуставе радова из става 2. овог члана, која ће трајати дуже од 30 дана, носилац експлоатације је дужан да изврши потребно премеравање, допуноу рударских пројеката и планова и да сачини записник о разлозима обустављања радова, са навођењем опасности које се могу појавити приликом поновног отварања јаме или њеног дела, односно пуштања нафтног и гасног поља у поновну производњу.

За време привремене обуставе радова главни јамски простори и објекти на нафтним и гасним пољима морају се одржавати у таквом стању да се њима може пролазити без опасности.

У случају да привремена обустава радова траје дуже од две године примењује се члан 127. овог закона.

4. Трајна обустава радова

Члан 127.

Ако из било ког разлога дође до потпуног и трајног обустављања експлоатације у јамама или појединим реверима или деловима јама, површинским коповима или на пољима за експлоатацију нафте и гаса, носилац експлоатације је дужан да обавести орган који је издао одобрење за експлоатацију, односно одобрење за извођење рударских радова, најкасније 30 дана пре обуставе радова.

У случају из става 1. овог члана орган који је издао одобрење за експлоатацију, односно извођење рударских радова образује комисију која на лицу места испитује разлоге за обустављање радова и последице те обуставе.

Ако комисија из става 2. овог члана утврди да до обуставе радова није дошло из разлога више силе или кривицом другог, а да су настале штетне последице, орган који је издао одобрење за експлоатацију, односно извођење рударских радова ће предложити надлежном органу покретање поступка за утврђивање одговорности за штету насталу том обуставом.

Ако комисија из става 2. овог члана утврди да је обуставом радова остала знатна количина резерви минералних сировина, може предложити израду допунског рударског пројекта конзервације рудника.

Члан 128.

У случају трајне обуставе радова, носилац експлоатације је дужан да предузме све мере заштите рударског објекта и земљишта на коме су се радови изводили и мере заштите и санације животне средине ради обезбеђења живота и здравља људи и имовине, у свему према главном рударском пројекту трајне обуставе радова.

Рударске пројекте, планове и скице, мерачке књиге и осталу документацију о стању рударских радова и стању ресурса и резерву минералних сировина у време обуставе рада, носилац експлоатације је дужан да преда на чување органу који је издао одобрење за експлоатацију, односно одобрење за извођење рударских радова.

Документација из става 2. овог члана доступна је сваком привредном субјекту који је заинтересован за обнову радова на напуштеном експлоатационом пољу.

За обнову радова из става 3. овог члана прибавља се одобрење за експлоатацију, у складу са одредбама овог закона.

5. Планирана трајна обустава радова

Члан 129.

Јавно предузеће које врши експлоатацију, у случају планиране трајне обуставе рударских активности дужно је да претходно изради програм затварања рудника (у даљем тексту: Програм).

Програм садржи нарочито следеће мере за :

- 1) израду плана активности за затварања рудника;
- 2) санацију напуштених рударских објеката и могућности коришћења напуштених рударских објеката;
- 3) санацију и рекултивацију земљишта на којем је вршена експлоатација;
- 4) решавање проблема заштите животне средине насталих услед затварања рудника;
- 5) потребу решавања проблема локалних заједница насталих услед обуставе рударских активности на простору рудника који се затвара;
- 6) доношење програма решавања вишка запослених, у складу са законом;
- 7) одређивање износа средстава потребних за реализацију плана затварања рудника.

Влада даје сагласност на Програм.

Средства потребна за реализацију Програма обезбеђују се из буџета Републике Србије и других извора у складу са законом.

Надзор над спровођењем Програма врши Министарство.

6. Санација и рекултивација

Члан 130.

Носилац експлоатације је дужан да у току и по завршетку извођења радова на експлоатацији, а најкасније у року од једне године од дана завршетка радова на површинама на којима су рударски радови завршени, изврши рекултивацију земљишта у свему према пројекту рекултивације земљишта, који се израђује по посебним прописима, односно да предузме мере заштите земљишта на коме су се изводили радови и мере заштите и санације животне средине и вода, ради безбедности и здравља људи и безбедности имовине.

О мерама из става 1. овог члана извештава се орган који је издао одобрење за експлоатацију, односно одобрење за извођење рударских радова и министарство надлежно за послове пољопривреде и водопривреде, односно заштите животне средине.

Уколико се отвори поступак ликвидације или стечаја над носиоцем експлоатације, приоритетно се из ликвидационе или стечајне масе подмирују трошкови санације и рекултивације земљишта на којем је вршена експлоатација.

Министар прописује поступак, услове и начин вршења санације и рекултивације из става 1. овог члана у сарадњи са министарством надлежним за послове рекултивације земљишта.

7. Штрајк

Члан 131.

У привредном субјекту које врши експлоатацију сировина право на штрајк се остварује под условом да се у време одржавања штрајка обезбеди сигурност објеката, уређаја и инсталација, безбедност и здравље људи.

Члан 132.

Ради обезбеђивања услова из члана 131. овог закона, у привредном субјекту које врши експлоатацију, у време штрајка обављају се послови којима се остварује:

1) одводњавање, проветравање, одржавање проходности путева у објекту и одржавање уређаја, опреме и инсталација;

2) завршетак започетих радова на осигурању, изолацији и транспорту ископина чије одлагање може угрозити безбедност и здравље запослених и безбедност рударских објеката, постројења и уређаја.

Забрањено је организовање и спровођење штрајка у јамским просторијама или у другим објектима и просторијама у којима постоји потенцијална опасност по живот и здравље људи.

Општим актом привредног субјекта одређују се радна места у оквиру којих се врше послови из става 1. овог члана, а чије је обављање неопходно за обезбеђивање услова из члана 131. овог закона, као и објекти, односно просторије из става 2. овог члана.

Члан 133.

У случају повреда одредаба о штрајку утврђених овим законом, које могу имати за последицу наступање непосредне опасности или изузетно тешке последице за безбедност и здравље људи или њихову безбедност и безбедност имовине или друге штетне неотклоњиве последице, Министарство предузима мере неопходне за спречавање наступања тих последица и то:

1) увођење радне обавезе;

2) ангажовање радника из других техничко технолошких система и других радника - појединаца;

3) покретање поступка за утврђивање одговорности директора и чланова органа управљања.

X. НАКНАДЕ ЗА ГЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА И КОРИШЋЕЊЕ МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА И ГЕОТЕРМАЛНИХ РЕСУРСА

Члан 134.

За коришћење података и документације основних и примењених геолошких истраживања која се финансирају из буџета Републике Србије, плаћа се накнада у висини до 5% од реалне вредности изведених истраживања на одређеном истражном простору.

Средства остварена у складу ставом 1. овог члана су приход буџета Републике Србије.

Висина и начин плаћања накнаде из става 1. овог члана утврђује се посебним актом који доноси министар надлежан за послове заштите животне средине.

Изузетно од става 1. овог члана подаци и документација примењених геолошких истраживања који су постали државна својина, по основу концесионих уговора прибављају се, користе и њима се располаже у складу са прописима којим се уређује коришћење државне својине.

Члан 135.

Носилац истраживања плаћа накнаду за примењена геолошка истраживања минералних и других геолошких ресурса, у складу са овим законом.

Висина накнаде за примењена геолошка истраживања одређује се у зависности од врсте минералних и других геолошких ресурса, степена истражености терена, процењене рудне потенцијалности истражног простора и сл. Висина накнаде се одређује у одговарајућој динарској вредности, а највише до 10.000 динара, по километру квадратном истражног простора.

Висина и начин плаћања накнаде из става 1. овог члана утврђује се актом Владе сваке године, а најкасније до 31. децембра за наредну календарску годину.

Средства остварена од накнаде из члана 134. став 1. и става 1. овог члана су приход буџета Републике.

Члан 136.

Носилац експлоатације којем је одобрено извођење рударских радова плаћа накнаду за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса у складу са овим законом.

Накнада из става 1. овог члана утврђује се према следећим основама:

- 1) за све врсте угља и уљних шкриљаца 3% од прихода;
- 2) за угљоводонике у течном и гасовитом стању (нафта и гас) и остале природне гасове 7% од прихода;
- 3) за радиоактивне сировине 2% од прихода;
- 4) за све металичне сировине 5% од нето прихода од топионице;
- 5) техногене сировине које су резултат експлоатације и прераде минералних сировина 1% од прихода;
- 6) за неметаличне сировине 5% од прихода;
- 7) за све врсте соли и соних вода 1% од прихода;
- 8) за подземне воде из којих се добијају корисне минералне сировине, као и подземне воде везане за рударску технологију и гасове који се са њима јављају; 3% од прихода;
- 9) и за геотермалну енергију 2% од прихода.

Приход из става 2. овог члана представља износ који носилац експлоатације остварује од искоришћених или продатих минералних сировина, одређен на основу прихода оствареног од продаје непрерађене минералне сировине или прихода оствареног од продаје технолошки прерађене минералне сировине.

Нето приход од топионице из става 2. тачка 4) овог члана представља приход од продаје крајњег производа умањен за трошкове топљења, рафинације, транспорта, претовара, осигурања и продаје. Нето приход од топионице не може се умањивати по основу амортизације, трошкова капитала или пореских олакшица.

За неметаличне сировине за добијање грађевинског материјала (лапорац, кречњак, глина, песак, шљунак, техничко-грађевински и архитектонско-грађевински камен и др), накнада из става 1. овог члана утврђује се у динарском износу одређеном по тони ископане минералне сировине.

Висину накнаде из става 5. овог члана одређује Влада у последњем кварталу текуће године за наредну годину, према врсти минералне сировине.

Накнада се плаћа за све компоненте минералне сировине које се користе или продају, а не плаћа се за узорке минералних сировина који се користе за техничко-технолошка испитивања у индустријским условима.

Принудну наплату и контролу обрачуна и уплате накнаде за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса врши надлежни порески орган. У погледу принудне наплате, контроле, камате и застарелости накнаде за коришћење минералних сировина, сходно се примењују одредбе закона којим је уређен порески поступак.

Начин плаћања накнаде из става 1. овог члана ближе одређује Влада у последњем кварталу текуће године за наредну календарску годину.

Члан 137.

Средства остварена у складу са чланом 136. овог закона од накнаде за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса, у висини од 40% приход су буџета Републике Србије, у висини од 40% приход су буџета јединице локалне самоуправе на чијој територији се врши експлоатација, а у висини од 20% су сопствени приход Министарства.

Средства остварена по основу сопствених прихода Министарства из става 1. овог члана користе се у складу са годишњим програмом ради подстицања развоја рударства и спречавања и отклањања штетних последица насталих експлоатацијом минералних сировина, који се доноси у складу са Стратегијом, као и планом и програмима остваривања Стратегије.

Годишњим програмом из става 2. овог члана утврђује се коришћење остварених средстава, врсте и обим радова, услови и начин коришћења средстава намењених за реализацију програма.

Влада доноси годишњи програм из става 2. овог члана, на предлог Министарства.

Средства остварена од накнаде за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса, која су приход јединице локалне самоуправе на чијој територији се врши експлоатација, користе се на основу посебног програма мера који доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе за унапређење услова живота локалне заједнице, а посебно за изградњу инфраструктуралних објеката и других објеката у циљу побољшавања услова живота, на који сагласност даје Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине.

Када се експлоатација врши на територији аутономне покрајине, средства остварена у складу са чланом 136. овог закона од накнаде за коришћење минералних сировина и геотермалних ресурса, у висини од 40% приход су буџета Републике Србије, у висини од 40% приход су буџета јединице локалне самоуправе на чијој се територији врши експлоатација, у висини од 10% су приход буџета аутономне покрајине, а у висини од 10% су сопствени приход Министарства.

XI. КАТАСТАР И ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ У ОБЛАСТИ ГЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА И РУДАРСТВА

Члан 138.

Ради ефикасног прикупљања, обраде, праћења и евиденције података неопходних за спровођење минералне политике и Стратегије, обезбеђења сигурног, поузданог и квалитетног снабдевања тржишта минералним сировинама, као и обављања других послова у области геолошких истраживања и рударства, Министарство води:

- 1) катастар истражних и експлоатационих поља;
- 2) катастар лежишта и биланса минералних сировина и геотермалних ресурса;
- 3) катастар поља рударског отпада;
- 4) катастар напуштених рудника и рударских објеката;
- 5) катастар активних и санираних рударских објеката;
- 6) књигу исправа;
- 7) централни информациони систем за геологију и рударство.

У катастар из става 1. тач. 1) - 5) овог члана, књигу исправа и централни информациони систем за геологију и рударство имају право увида сви заинтересовани субјекти.

Министар и министар надлежан за послове заштите животне средине ближе прописују начин вођења и садржину катастра из става 1. тач. 1) - 5) овог члана, књиге исправа и начин управљања и размене података, начин одржавања, коришћења и висину накнаде за коришћење података из централног информационог система за геологију и рударство (у даљем тексту: информациони систем).

Члан 139.

Катастар истражних и експлоатационих поља и катастар активних и санираних рударских објеката води надлежни орган који је издао одобрење за истраживање и одобрење за експлоатацију.

У катастар одобрених истражних простора уносе се подаци о носиоцу истраживања, истражном простору, предмету геолошких истраживања, резултатима истраживања као и наложеним мерама од стране геолошких и рударских инспектора.

У катастар експлоатационих поља уносе се сви подаци из одобрења за експлоатацију на одређеном експлоатационом пољу, утврђено ограничење експлоатације, подаци о рударским објектима и динамици рударских радова на експлоатационом пољу, настале измене у вези са корисником експлоатационог поља, подаци о обустављању радова, као и наложеним мерама од стране геолошких и рударских инспектора.

У катастар активних и санираних рударских објеката уносе се подаци о положају и статусу рудника и објеката.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да Министарству доставе податке о носиоцу истраживања, истражном простору и предмету одобрених и реализованих геолошких истраживања и све податке везане за вршење експлоатације.

Члан 140.

Катастар лежишта и биланса минералних сировина и геотермалних ресурса воде Министарство и министарство надлежно за послове заштите животне средине односно надлежни орган аутономне покрајине.

У катастар лежишта и биланса из става 1. овог члана уносе се подаци о просторном простирању, локалитету и називу лежишта, подаци о врсти, количини и квалитету минералне сировине, подаци о носиоцу истраживања и/или експлоатације, подаци о издатим потврдама о резервама за дато лежиште и промене у погледу биланса, као и други подаци везани за израду биланса минералних сировина.

Члан 141.

Катастар поља рударског отпада и катастар напуштених рудника и рударских објеката води Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине.

У катастар поља рударског отпада уносе се подаци о границама поља рударског отпада, подаци о носиоцу истраживања и/или експлоатације односно привредном субјекту које ствара рударски отпад, подаци о привредном субјекту који је оператер рударског отпада, подаци о карактеризацији и категоризацији свих одлагалишта рударског отпада на пољу рударског отпада, као и други подаци везани за управљање рударским отпадом.

У катастар напуштених рудника и рударских објеката уносе се подаци о положају и статусу истих рудника и објеката, као и спроведеним мерама санације и рекултивације.

Члан 142.

Министарство, односно надлежни орган аутономне покрајине или јединица локалне самоуправе води књигу исправа и евиденцију привредних субјеката, којима је издато одобрење за извођење геолошких истраживања и експлоатацију.

Књигу исправа сачињавају одобрење за извођење геолошких истраживања, одобрење за експлоатацију, извођење рударских радова и употребна дозвола, као и други подаци који се односе на геолошко истраживање и експлоатацију минералних сировина.

Члан 143.

Информациони систем одржава, користи и води Министарство и чини део јединственог информационог система Републике Србије. Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе користе информациони систем. Саставни део информационог система је и геолошки информациони систем који представља основу за сагледавање геолошких ресурса Републике Србије.

Информациони систем обезбеђује формирање, класификовање, одржавање, презентацију и дистрибуцију нумеричких, описних и просторних база података о: геолошким ресурсима и резервама, рудничкој инфраструктури, архивској документацији и одобрењима, лиценцама и потврдама, катастру истражних и експлоатационих поља, катастру лежишта и биланса минералних сировина, катастру рударских радова и објеката, катастру рударског отпада и напуштених, санираних и затворених рудника, књизи исправа, финансијским обавезама у погледу накнаде коју плаћа носилац истраживања и експлоатације, извршеног надзора и наложених мера од стране инспекцијских служби,

производњи и потрошњи минералних сировина и друге информације од значаја.

Надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе дужни су да Министарству доставе податке потребне за вођење информационог система у складу са ставом 2. овог члана.

Подаци из информационог система су јавни, односно доступни за коришћење у складу са овим законом, осим података који представљају државну, војну, службену или пословну тајну.

Члан 144.

Информациони систем обезбеђује размену информација, преко ГИС портала или веб страна, директно или са другим информационим системима и хармонизацију свих релевантних информација на локалном, националном и међународном нивоу.

Послови изградње и одржавања централног информационог система финансирају се из буџета Републике Србије или других извора у складу са законом.

За коришћење података из информационог система плаћа се накнада у складу са чланом 138. став 3. овог закона.

Средства остварена од накнаде из става 3. овог члана приход су буџета Републике Србије.

XII. ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 145.

Инспекцијски надзор над применом одредаба и прописа донетих за његово спровођење врши Министарство, преко геолошких и рударских инспектора.

У случају вршења геолошких истраживања и експлоатације на основу решења издатих у складу чл. 31. и 56. овог закона, инспекцијски надзор над применом одредаба и прописа донетих за његово спровођење врши надлежни орган аутономне покрајине односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Послови из става 2. овог члана врше се као поверени.

Инспектор из ст. 1. и 2. овог члана има службену легитимацију, ознаку и одговарајућу опрему.

Министар прописује образац службене легитимације, изглед и садржину ознаке и врсту опреме геолошких и рударских инспектора.

Члан 146.

Послове геолошког инспектора може обављати лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), геолошке струке и радно искуство од најмање три године на пословима геолошких истраживања и положен стручни испит.

Послове рударског инспектора може обављати лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије - мастер, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије) рударске струке, технолошко-металуршке струке или електро струке електро-

енергетског смера, односно машинске струке и радно искуство од најмање три године на пословима експлоатације минералних сировина и положен стручни испит.

Рударски инспектор који врши надзор над рударским објектима који су угрожени метаном или опасном угљеном прашином, мора имати најмање три године радног искуства у јамама са метаном или опасном угљеном прашином или на пословима истраживања и експлоатације нафте и гаса.

Члан 147.

Геолошки инспектор у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да проверава да ли се:

- 1) обављање делатности геолошких истраживања и извођења геолошких истражних радова врши према прописаним условима;
- 2) пројекат и завршни извештај о резултатима геолошких истраживања израђује у складу са законом и другим прописима и да ли је техничка контрола извршена од стране овлашћеног привредног субјекта који је уписан у судски регистар;
- 3) годишњи извештај о резултатима геолошких истраживања израђује и оверава на прописан начин;
- 4) геолошка истраживања, врше на основу и у складу са одобрењем за истраживање;
- 5) пријављују геолошка истраживања и геолошки истражни радови надлежном органу;
- 6) геолошки истражни радови изводе према пројекту геолошких истраживања на основу кога је издато одобрење за истраживање;
- 7) инжењерско-геолошки и хидрогеолошки радови изводе према пројекту геолошких истраживања и одобрења надлежног органа;
- 8) извођење геолошких истражних радова врши у складу са законом и другим прописима;
- 9) предузимају мере безбедности лица, суседних објеката, саобраћаја и околине, као и све потребне мере безбедности и здравља на раду од стране привредног субјекта које изводи геолошка истраживања;
- 10) води прописана евиденција о узетим количинама минералних сировина ради њиховог испитивања и о другим минералним ресурсима чије је постојање утврђено у току геолошких истраживања;
- 11) врши трајно складиштење и чување језгра истражних бушотина;
- 12) обезбеђује стручни надзор у току геолошких истраживања и експлоатације;
- 13) примењују прописани услови по питању испуњавања услова школске спреме и овлашћења за обављање тих послова за лица која руководе извођењем истражних радова и која врше стручни надзор над извођењем тих радова;
- 14) узима већа количина минералних сировина за испитивање од количине одређене одобрењем за истраживање;
- 15) узима минерална сировина (за различите намене) без одобрења за истраживање;

16) води књига о стању резерви минералних сировина и геотермалних ресурса;

17) израђује геолошка техничка документација о свим радовима на експлоатацији.

Геолошки инспектор врши и друге послове утврђене законима који се примењују у области геолошких истраживања.

Члан 148.

Рударски инспектор у вршењу инспекцијског надзора има право и дужност да проверава да ли се:

1) при извођењу рударских радова примењују прописане мере безбедности и здравље на раду и прописи о безбедности покретне и непокретне имовине у својини привредних субјеката и физичких лица;

2) експлоатација врши на основу одобрења издатих у складу са овим законом;

3) експлоатација врши на нивоу параметара из рударског пројекта;

4) експлоатација врши на основу одобрене методе откопавања;

5) одлагање флотацијске јаловине врши на основу одобрене пројектне документације и да ли се врши геодетско снимање круне насуте бране у односу на ниво воде у таложном језеру;

6) организује обука радника и спроводе мере акције спасавања у случајевима изненадних опасности по живот и здравље људи и безбедност објеката;

7) спољна и унутрашња одлагалишта на површинским коповима формирају у складу са одобреном пројектном документацијом;

8) при извођењу рударских радова у свему примењују технички прописи који се односе на те радове;

9) рударски објекти у јами и на површини граде у складу са пројектима;

10) рударски радови на експлоатацији изводе по годишњем оперативном плану;

11) врше прописана рударска мерења, правилно израђују и редовно допуњавају рударски планови и остала документација потребна за извођење рударских радова и уредно воде мерачке књиге;

12) примењују прописани услови за распоређивање запослених на одговарајуће послове и врши њихово оспособљавање за рад на одређеним пословима;

13) транспорт, ускладиштење и руковање експлозивним материјалом и течним горивом врши на прописан начин;

14) припремни радови као и радови на откопавању отквивке/јаловине на површинским коповима врше у складу са пројектом;

15) запуњавање откопаних простора при подземној експлоатацији врши у складу са пројектом методе откопавања;

16) спроводе прописане мере при руковању рударским отпадом у јами и на површини, на експлоатационом пољу и изван експлоатационог поља.

Члан 149.

Геолошки инспектор је овлашћен да нареди:

- 1) да се утврђене неправилности отклоне у року који он одреди;
- 2) да се обустави даље извођење истражних радова ако:

(1) у одређеном року нису отклоњене утврђене неправилности и недостаци;

(2) се истражни радови не врше у складу са одобрењем за истраживање или се не врше према пројекту истраживања;

(3) утврди недостатке који представљају непосредну опасност по живот и здравље људи или опасност по имовину.

Носилац истраживања, коме је наложено отклањање недостатака и неправилности у смислу става 1. тачка 1) овог члана, дужан је да по њиховом отклањању о томе обавести геолошког инспектора у року који одреди инспектор, а који не може бити дужи од осам дана.

Поред предузимања мера из става 1. овог члана, геолошки инспектор је овлашћен и да:

1) одреди мере обезбеђења у случају опасности за живот и здравље људи или за безбедност имовине;

2) поднесе пријаву надлежном органу за привредни преступ и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка;

3) обавести орган надлежан за издавање одобрења у складу са овим законом и други орган, ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан.

4) нареди извршење других прописаних мера или обавеза у одређеном року.

Члан 150.

У вршењу инспекцијског надзора рударски инспектор је овлашћен да:

1) утврђене неправилности и недостатке који су током прегледа констатовани, отклоне у року који он одреди;

2) забрани рад на експлоатацији ако се рударски радови изводе без одобрења за експлоатацију и одобрења за извођење рударских радова;

3) забрани рад ако се извођење рударских радова не врши према одобреној техничкој документацији;

4) забрани рад ако се приступи коришћењу рударских објеката без издате употребне дозволе;

5) нареди да израду и техничку контролу рударских пројеката врше лица која у погледу степена и врсте стручне спреме и радног искуства испуњавају прописане услове и имају овлашћење за обављање тих послова;

6) нареди да послове техничког руковођења, стручног надзора, руковања експлозивним средствима и друге стручне послове могу обављати лица која испуњавају прописане услове, имају овлашћење за обављање тих послова и одговарајућу лиценцу;

7) забрани рад ако је непосредно угрожена безбедност и здравље запослених;

8) забрани рад запосленима на радном месту са повећаним ризиком ако нису подвргнути лекарским прегледима;

9) забрани рад запосленом који није оспособљен за безбедан и здрав рад на радном месту на коме ради;

10) забрани рад на средствима за рад на којима нису примењене мере безбедности и здравље на раду;

11) нареди да се уреди безбедност и здравље на раду у складу са специфичностима и опасностима које се могу појавити у привредном субјекту;

12) нареди организовање послова спасавања у случајевима изненадне опасности по живот и здравље људи и безбедности објеката по утврђеном плану и програму;

13) нареди да се организује обука радника из области безбедности и здравља на раду и акције спасавања у случајевима изненадне опасности;

14) нареди да се обезбеде лична заштитна средства и лична заштитна опрема запосленима који исту морају редовно користити;

15) забрани улаз у магацине, помоћна складишта и спремишта експлозивних средстава, као и руковање експлозивним средствима и минирање у рударству лицима која нису стручно оспособљена;

16) се редовно врше геодетска мерења, израде геодетских карата и планова са којих се може утврдити стање изведених рударских радова;

17) нареди израду одговарајуће документације у вези проветравања јама, површинских откопа, енергетске мреже, водоводне мреже као и јамских постројења са основним техничким подацима;

18) се води књига рударског надзора за сваку јаму, површински коп, бушаће и ремонтно постројење, експлоатационо поље при производњи нафте и гаса, као и за објекте припреме минералних сировина;

19) поднесе пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ и да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка;

20) обавести надлежани орган за издавање одобрења у складу са овим законом и други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан.

21) нареди извршење других прописаних мера или обавеза у одређеном року.

Носилац експлоатације коме је решењем наложено отклањање недостатака и неправилности у смислу става 1. овог члана дужан је да по њиховом отклањању о томе обавести рударског инспектора у року одређеном решењем, који не може бити дужи од осам дана.

Члан 151.

У вршењу надзора над применом мера безбедности и здравља на раду у рударским објектима, геолошки и рударски инспектор има у свему овлашћења и дужности инспектора рада, предвиђене прописима о безбедности и здрављу на раду.

Носилац експлоатације је дужан да омогући инспектору из става 1. овог члана улазак у пословне и погонске просторије, узимање узорака минералних сировина и погонског материјала у циљу испитивања, као и обезбеђивање других доказа.

Члан 152.

Носилац истраживања или носилац експлоатације, у коме се догоди смртни или групни несрећни случај у току извођења геолошких истраживања или у току извођења експлоатације, дужан је да о томе одмах обавести геолошког или рударског инспектора.

Инспектор из става 1. овог члана је дужан да одмах на лицу места испита узроке смртних и групних несрећних случајева, као и да нареди мере које се без одлагања морају предузети и да у најкраћем року поднесе надлежним органима образложени извештај са мишљењем о узроцима несреће.

Члан 153.

Против решења геолошког инспектора, односно рударског инспектора која се доносе у складу са чланом 145. ст. 1. и 2. овог закона може се изјавити жалба Министру, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Жалба изјављена против решења геолошког, односно рударског инспектора не одлаже извршење решења.

XIII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Кривична дела

Члан 154.

Ко организује или учествује у спровођењу штрајка у јамским просторијама или другим објектима и просторијама из члана 132. став 2. овог закона казниће се затвором од једне до пет година.

Члан 155.

Ко у јаму са метаном или другим запаљивим гасом или опасном угљеном прашином или у објектат на нафтном и гасном пољу унесе лако запаљиву материју или друге ствари чије је уношење у такву јаму, односно објектат забрањено (члан 113. став 1), казниће се затвором од једне до пет година.

За покушај дела из става 1. овог члана, учинилац ће се казнити.

Ако је дело из ст. 1. и 2. овог члана учињено из нехата, учинилац ће се казнити новчаном казном или затвором до једне године.

Члан 156.

Ко се, улазећи по било ком основу у магацин, складиште или спремиште експлозивних средстава, не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду (члан 113. став 3), казниће се затвором од једне до пет година.

2. Привредни преступи

Члан 157.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара за привредни преступ казниће се привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, ако:

1) врши израду пројеката геолошких истраживања и завршних извештаја о резултатима геолошких истраживања, односно изводи геолошка истраживања, а не испуњава услове за вршење тих послова (члан 22. став 1);

2) послове руковођења израдом пројеката геолошких истраживања и завршних извештаја о резултатима геолошких истраживања и руковођење геолошким истраживањима повери супротно прописаним условима (члан 22. став 2);

3) геолошка истраживања не изводи према пројекту геолошких истраживања (члан 24. став 1);

4) не врши техничку контролу пројекта геолошких истраживања под условима и на начин прописан законом у складу са чланом 25. овог закона;

5) не обезбеди вршење стручног надзора над извођењем геолошких истраживања у складу са чланом 27. овог закона;

6) не врши техничку контролу завршног извештаја под условима и на начин прописан у члану 28. овог закона;

7) изводи геолошка истраживања без одобрења за истраживање (члан 30. став 1. и 31. став 1);

8) узме већу количину минералних сировина за геолошко истраживање од одобрене количине (члан 32. став 6);

9) не поступи у складу са чланом 44. овог закона;

10) не води књигу о стању ресурса и резерви минералних сировина, ресурса и резерви подземних вода и геотермалних ресурса или о стању тих ресурса и резерви не доставља податке (члан 47. став 1).

За привредни преступ из става 1. овог члана, казниће се и одговорно лице у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику, новчаном казном од 100.000 до 200.000 нових динара.

Члан 158.

Новчаном казном од 1.500.000 до 3.000.000 динара за привредни преступ казниће се привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, ако:

1) без прописане сагласности експлоатише минералне сировине на подручју на коме је за ове радове потребна посебна сагласност у складу са чланом 7. овог закона;

2) при изради рударског пројекта не поступи у складу са чланом 54. став 1. овог закона;

3) ако израду рударских пројеката и техничку контролу повери предузећу које не испуњава прописане услове из члана 54. став 1. овог закона;

4) врши експлоатацију без одобрења издатих у складу са чланом 56. став 1. овог закона;

5) не изврши техничку контролу рударског пројекта сагласно са чланом 75. овог закона;

6) изводи рударске радове без одговарајуће техничке документације и без одобрења надлежног органа (члан 79. став 1, члан 82. став 1. и члан 83. став 1);

7) не пријави извођење радова по техничком и упрошћеном рударском пројекту из члана 84. става 1. овог закона;

8) не пријави у одређеном року почетак рударских радова на експлоатацији (члан 84. став 2);

9) отпочне са коришћењем објекта, просторија и уређаја пре него што прибави употребну дозволу (члан 85. став 1. и члан 86);

10) не изврши технички преглед рударског објекта сагласно члану 88. овог закона;

11) не поступи у складу са чланом 90. овог закона;

12) нема рударске планове или их редовно не допуњава (члан 91. став 1);

13) ако решењем одреди лице које не испуњава услове из чл. 100. и 101. овог закона;

14) не организује обављање послова безбедности и здравља на раду, противпожарне заштите и спасавања или се не снабде потребном опремом и не организује послове заштите вода и животне средине у складу са чл. 107, 108. и 109. овог закона;

15) не води књигу рударског надзора (члан 112. став 1);

16) управља рударским отпадом без одобрења надлежног органа (члан 121. став 1);

17) не врши санацију и рекултивацију напуштених рударских објеката сходно члану 130. став 1. овог закона;

18) настави са извођењем радова по пријему решења о забрани њиховог извођења пре него што отклони утврђене неправилности и недостатке у складу са чл. 149. и 150. овог закона;

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику, новчаном казном од 100.000 до 200.000 динара.

2. Прекршаји

Члан 159.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, ако:

1) не обезбеди вршење стручног надзора и других послова (члан 27. став 1);

2) не достави примерак завршног и годишњег извештаја о резултатима геолошких истраживања, односно извештаје о радовима и резултатима тих радова (члан 28. став 5. и члан 29. став 1);

3) не чува примерак завршног и годишњег извештаја о резултатима геолошких истраживања на прописани начин (члан 29. став 2);

4) благовремено не пријави почетак истражних радова у складу са чланом 38. овог закона;

5) по отклањању недостатака и неправилности о томе не обавести геолошког инспектора у одређеном року (члан 149. став 2);

За радњу из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику, новчаном казном 100.000 до 200.000 динара.

Када геолошки инспектор утврди да је учињен прекршај из става 1. овог члана на лицу места изриче одговорном лицу у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику мандатну казну у износу од 5.000 динара.

Члан 160.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво, односно друго правно лице и предузетник, ако:

- 1) у прописаном року не донесе годишњи оперативни план (члан 73. став 1);
- 2) не води евиденцију о појавама насталих опасности при извођењу рударских радова, о узроцима и последицама тих појава (члан 117. став 1);
- 3) у одређеном року не обавести надлежне органе о обустави радова или о смртном или групном несрећном случају (члан 126. став 2);
- 4) по отклањању недостатака и неправилности о томе не обавести рударског инспектора у одређеном року (члан 150. став 2);
- 5) не омогући рударском инспектору улазак у пословне и погонске просторије или разгледање пројеката и планова, извештаја и друге документације о стању рударских радова, или ако на други начин омета инспектора у вршењу инспекцијског надзора (члан 151. став 2).

За радњу из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику новчаном казном 100.000 до 200.000 динара.

Када рударски инспектор утврди да је учињен прекршај из става 1. овог члана, на лицу места изриче одговорном лицу у привредном друштву, односно другом правном лицу и предузетнику мандатну казну у износу од 5.000 динара.

Члан 161.

Новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако врши испирање племенитих метала из речних наноса без одобрења или ако испране количине племенитих метала не преда Народној банци Србије супротно члану 62. став 1. овог закона.

Када рударски инспектор утврди да је учињен прекршај из става 1. овог члана, на лицу места изриче физичком лицу мандатну казну у износу од 5.000 динара.

Члан 162.

Новчаном казном од 5.000 динара казниће се за прекршај на лицу места физичко лице, ако не спроводе мере безбедности и здравља на раду у смислу члана 115. овог закона.

Када рударски или геолошки инспектор утврди да је учињен прекршај из става 1. овог члана, на лицу места изриче физичком лицу мандатну казну у износу од 5.000 динара.

Члан 163.

Када рударски или геолошки инспектор изриче мандатну казну из чл. 159, 160, 161. и 162. овог закона на лицу места издаје налог за уплату мандатне казне, коју је субјекат надзора дужан уплатити у року од три дана од дана изрицања казне.

Ако субјекат надзора, у року из става 1. овог члана не достави доказ инспектору о уплаћеној мандатној казни, инспектор ће поднети захтев за покретање прекршајног поступка.

XIV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 164.

Привредна друштва и друга правна лица, предузетници и физичка лица, који су вршили геолошка истраживања и експлоатацију минералних сировина до дана ступања на снагу овог закона, дужна су да ускладе своје пословање са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одобрења и сагласности, која су издата на основу Закона о рударству („Службени гласник РС”, бр. 44/95, 101/05 - др.закон, 85/05 - др.закон, 36/07 и 104/09) и Закона о геолошким истраживањима („Службени гласник РС”, број 44/95) до дана ступања на снагу овог закона, важиће до истека рока на који су издати.

Члан 165.

Лица која су положила стручни испит којим је извршена провера стручне оспособљености за рад на пословима одређеним овим законом по прописима који су били на снази у време њиховог полагања, као и лица којима је тим прописима признато право вршења одређених послова и без провере стручне оспособљености, испуњавају услове за вршење тих послова и према одредбама овог закона, ако испуњавају и остале прописане услове.

Члан 166.

Поступци који су започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе преузеће од Министарства предмете и архиву за послове за које су овим законом одређени као надлежни.

Члан 167.

Завод ће у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона преузети од Геолошког института Србије д.о.о Београд запослена лица, права и обавезе, предмете, архиву и другу геолошку документацију, пословни простор, као и опрему, средства за рад, новчана и друга средства са билансом стања на дан преузимања.

Геолошки институт Србије д.о.о Београд, од дана ступања на снагу овог закона до дана преузимања из става 1. овог члана не може запошљавати нова лица, отуђити опрему, средства за рад и друга средства.

Члан 168.

Прописи за спровођење овог закона донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 169.

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона, примењиваће се:

1) Уредба о висини накнаде за коришћење неметаличних сировина за добијање грађевинског материјала за 2011. годину („Службени гласник РС”, број 97/10);

2) Правилник о класификацији и категоризацији резерви чврстих минералних сировина и вођењу евиденције о њима („Службени гласник РС”, број 53/79);

3) Правилник о критеријумима на основу којих се одређује потенцијалност подручја у погледу проналажења минералних сировина („Службени гласник РС”, број 51/96);

4) Правилник о начину вршења рударских мерења („Службени гласник РС”, број 40/97);

5) Правилник о садржини дугорочног програма експлоатације лежишта минералних сировина и годишњих планова извођења рударских радова („Службени гласник РС”, број 27/97);

6) Правилник о садржини пројеката геолошких истраживања и елабората о резултатима геолошких истраживања („Службени гласник РС”, број 51/96);

7) Правилник о садржини рударских пројеката („Службени гласник РС”, број 27/97);

8) Правилник о условима за обављање одређених стручних послова при експлоатацији минералних сировина („Службени гласник РС”, бр. 40/97 и 32/98);

9) Правилник о условима и критеријумима за уступање извођења геолошких истражних радова и доделу средстава за извођење тих радова („Службени гласник РС”, број 51/96);

10) Правилник о условима и начину вршења техничког прегледа рударских објеката („Службени гласник РС”, број 40/97);

11) Правилник о условима за вршење прегледа техничке документације, прегледа и испитивања оруђа за рад, инсталација и радне средине и оспособљавање радника за безбедан рад („Службени гласник РС”, број 13/00);

12) Правилник о условима, начину и програму полагања стручног испита за обављање стручних послова при експлоатацији минералних сировина („Службени гласник РС”, бр. 21/96 и 47/96);

13) Правилник о садржини студије изводљивости експлоатације лежишта минералних сировина („Службени гласник РС”, број 108/06);

14) Правилник о условима, начину и програму полагања стручног испита за обављање послова израде пројеката и елабората и извођења геолошких истраживања („Службени гласник РС”, број 21/96);

15) Правилник о начину плаћања накнаде за коришћење минералних сировина („Службени гласник РС”, бр. 102/06 и 46/10);

16) Правилник о садржини годишњих извештаја о пословању предузећа која обављају експлоатацију минералних сировина за претходну календарску годину („Службени гласник РС”, број 7/11);

17) Правилник о класификацији и категоризацији резерви подземних вода и вођењу евиденције о њима („Службени лист СФРЈ”, број 34/79);

18) Правилник о класификацији и категоризацији резерви нафте, кондензата и природних гасова и вођењу евиденције о њима („Службени лист СФРЈ”, број 80/87).

Члан 170.

Даном ступања на снагу престају да важе:

1) Закон о рударству („Службени гласник РС”, бр. 44/95, 101/05 - др.закон, 85/05 - др.закон, 36/07 и 104/09);

2) Закон о геолошким истраживањима („Службени гласник РС”, број 44/95), осим члана 38. став 3. који престаје да важи 31. децембра 2013. године;

3) Закон о утврђивању и разврставању резерви минералних сировина и приказивању података геолошких истраживања („Службени лист СРЈ”, бр. 12/98 и 13/98).

Члан 171.

Одредбе чл. 48-51. овог закона примењују се од дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 172.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.